

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Xocalı şəhərinə köçən sakinlərlə görüşüblər

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 28-də Ağdam rayonu na səfəri çərçivəsində bir sıra kəndlərin təməlqoyma mərasimində iştirak edib.

Dövlətimizin başçısı Ağdam rayonunun Güllücə, Nəmirliləri və Şotlanlı kəndlərinin təməlini qoyub.

Prezident İlham Əliyev kəndlərin layihəsi və görüləcək işlər, kəndlərə köçürülməsi planlaşdırılan əhali sayı, inşa ediləcək fərdi evlər, məktəb binası, uşaq bağçası, tibb məntəqəsi, klub-icma mərkəzi, kitabxana, ticarət mərkəzi, idman-sağlamlıq mərkəzi və digər məqsədlilə inzibati binaların inşası barədə məlumat verilib.

Həmin gün Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Arzu Əliyeva Xocalı şəhərində 15 çoxmənzillli binada təmir və yenidənqurmada sonra yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Elçin Yusubov və Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Sadiq Sadiqov görülən işlər barədə məlumat veriblər.

Bildirilib ki, Xocalı şəhərindəki yarımqıç tikili olan yaşayış kompleksi əsaslı təmir edilib. Kompleks 3,34 hektar ərazini əhatə edir. Burada hər biri ikigirişli olmaqla üçmərtəbəli 15 binada ikiotaqlı, üçotaqlı və dördotaqlı 180 mənzil var. Kompleksdə uşaq oyun meydançaları, idman qurğuları, idman meydançası, söhbətqahlar yaradılıb.

Sonra Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Arzu Əliyeva Xocalıya köçən sakinlərlə görüşüblər. Dövlətimizin başçısı və birinci xanım əvvəlcə sakinlərlə söhbət ediblər.

Prezident İlham Əliyev Xocalıya qayıdış gününün Müstəqillik Günü ilə eyni günə düşməsi-

nin təsadüfi olmadığını deyib: "Bildiyiniz kimi, keçən il Müstəqillik Günündə mən Laçın şəhərində laçınlılara evlərinin açarlarını təqdim etmişdim. İki il bundan əvvəl Müstəqillik Günü ərəfəsində - mayın 27-də Ağalılar sakinləri ilə görüşmüşdüm. Onlar da məhz o gündə köçmüşdülər. Bu gün isə xocalılılar qayıdırlar. Bu, gözəl tarixi hadisədir. Xocalı da gördüyünüz kimi, gözəlləşir, yenidən qurulur... Bu gün, əslində, Böyük Qayıdış proqramının Xocalı səhifəsi yazılır. Yaxın gələcəkdə digər xocalılılar da buraya qayıdacaqlar, əminəm ki, böyük həvəslə".

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, bütün Qarabağ və Şərqi Zəngəzur çox möhkəm bir istehkam zonası olacaq və burada artıq bu istiqamətdə işlər görülür: "Bu gün bax, burada - Xocalıda, - cəmi 8 ay ərzində bərpa edilmiş Xocalıda, - görüşməyimiz əlbəttə ki, xüsusi mənə daşıyır. Məhz Müstəqillik Günündə mən sizinlə yenidən görüşmək istəmişəm. Üç ay bundan əvvəl - fevralın 26-da hər birimiz üçün faciəli gündə Xocalıda Memorial Kompleksin təməlini qoyduq. Bu gün isə artıq xocalılılar qayıdır və şəhər də göz oxşayır".

Söhbət zamanı sakinlər Prezident İlham Əliyevə və xanımı Mehriban Əliyevaya minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Sonra dövlətimizin başçısı və birinci xanım evlərin açarlarını sakinlərə təqdim ediblər.

Daha sonra Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Arzu Əliyeva sakinlərlə birlikdə Xocalı şəhərini gəziblər, görülən işlərlə tanış olublar.

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım bir neçə sakinin evində yaradılan şəraitlə də tanış olublar.

Həmin gün Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Arzu Əliyeva Sənətkarlar məhəlləsinə gəliblər, əvvəlcə "Aze-Robot Education" robototexnika tədris mərkəzi-

nin Xocalıdakı filialında yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Mərkəz barədə məlumat verərkən bildirilib ki, "AzeRobot Education" artıq üç ilə yaxındır fəaliyyət göstərir və Xocalıdakı doqquzuncu filialdır. Burada beş yaşında uşaqlardan başlayaraq şagirdlərə və gənclərə IT sahəsi tədris olunur. Onlar beynəlxalq yarışlara gedir və Azərbaycanı təmsil edirlər.

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım "Nakhishli" atelyesi, "Gilabi Ceramics" emalatxanası, "Sariban" peşə inkişaf mərkəzinin filiali və Xocalı şəhərinin Baş planı ilə də tanış olublar.

Qeyd edək ki, Xocalı şəhərinin yenidən qurulması üzrə birinci mərhələ 167 hektar və 18 hektar olmaqla iki hissədən ibarətdir. Birinci mərhələdə 167 hektar ərazidə 140 fərdi ev, 48 kottec tipli ev və 9 binadan ibarət 110 evdə tikinti, təmir-bərpa və abadlıq işləri görülür. Bütün kommunikasiya xətləri yerin altına salınıb, ilk 50 evə birləşmələr verilib. Şəhər üzrə kommunikasiya işlərinin 90 faizi icra edilib. Həmçinin 18 hektar ərazidə yerləşən fin tipli 92 evdə isə tikinti, təmir-bərpa və abadlıq işləri həyata keçirilir. Bunlardan əlavə, Xocalı şəhərinin girişində - çay kənarında bulvarın salınması işləri davam edir. Bulvar ilə üz bəzəy isə çarşı-bazar qurulur, işə obyektləri tikilir.

Xocalı şəhərində orta təhsil müəssisəsi və uşaq bağçası da inşa olunub. Məktəbin qarşısında park, onun yanında isə Sənətkarlar məhəlləsi salınıb. Həmçinin idman kompleksində tamamlanma işləri görülür. Kompleksdə şahmat, cüdo, güleş, gimnastika, stolüstü tennis, basketbol, minifutbol, badminton ilə məşğul olmaq üçün lazımı şərait yaradılacaq. İnfrastruktur işlərinin yaxın müddətdə tamamlanması nəzərdə tutulur.

2024-cü il üçün Azərbaycan Respublikasının texnika və mədəniyyət sahələrində Dövlət Mükafatlarının verilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Elm, texnika, memarlıq, mədəniyyət və ədəbiyyat üzrə Dövlət Mükafatları Komissiyasının təklifinə əsasən **qərara alıram**:

2024-cü il üçün texnika və mədəniyyət sahələrində Azərbaycan Respublikasının Dövlət Mükafatları aşağıdakı şəxslərə verilsin:

Texnika sahəsi üzrə

Vaqif Məcid oğlu Fərzəliyev - "Xüsusi təyinatlı sürtkü Həqiqət Əlişraf qızı Cavadova yağlarının yaradılması Əfsun Rəzzaq oğlu Sucayev və istehsalının təşkil" kompleks elmi-texniki işinə görə

Mədəniyyət sahəsi üzrə

Mehriban Zaur qızı Ələkbərzadə - Teatr rejissorluğu sahəsində fəaliyyətinə görə.

İlham ƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 may 2024-cü il

Azərbaycanda ətraf mühitin sağlamlaşdırılmasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rolu

AMEA-nın Rəyasət Heyətinin binasında Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının, AR Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin və Elm və Təhsil Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə "Azərbaycanda ətraf mühitin sağlamlaşdırılmasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rolu" mövzusunda elmi-praktik konfrans keçirilib.

Tədbirdə AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, AR ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev, AR elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri Sadiq Qurbanov, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aqrar və ekologiya şöbəsinin müdiri Lətif Qasımov, AMEA Rəyasət Heyətinin üzvləri, AMEA-nın Biologiya və Tibb Elmləri Bölməsinin əhatə etdiyi elmi müəssisələrin nümayəndələri, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin kollektivi və KİV əməkdaşları iştirak edəblər.

Əvvəlcə konfrans iştirakçıları Fəxri Xiyabanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin və görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsini anıb, mezarları üzərinə əklil və gül dəstələri qoyublar.

Sonra tədbir iştirakçıları konfrans çərçivəsində təşkil olunmuş sərgi ilə tanış olublar. Sərgidə, həmçinin Xəzər Universitetinin Memarlıq və dizayn departamentinin tələbələrindən dizayn işləri təqdim olunub. Gənc istedadların təbiəti qorumağa, ekoloji maariflənmə məsələlərinə və s. həsr olunmuş əsərləri böyük maraq doğurub.

Konfransı giriş nitqi ilə açan **AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli** Ulu Öndər Heydər Əliyevin öz universal baxışları və zəngin fəaliyyəti ilə Azərbaycanın dövlətçilik tarixində nadir şəxsiyyətlərdən biri olduğunu deyib. Qeyd edib ki, Ümummilli Lider hələ Sovet hakimiyyəti illərində SSRİ rəhbərliyinin beynəlmillətçilik siyasətinə qarşı respublikada Azərbaycançılıq ideologiyasını həyata keçirməyə başlamış, xalqımızı gələcək dövlət müstəqilliyinə hazırlamışdır.

Akademik İsa Həbibbəyli bildirib ki, Ulu Öndər bütün sahələrdə olduğu kimi, ölkəmizdə ekologiya siyasətinə də xüsusi diqqət yetirmiş, təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə, ətraf aləmin mühafizəsi, eləcə də biomüxtəlifliyin qorunması istiqamətində böyük yaşllaşdırma proqramları həyata keçirmiş, həmçinin tullantıların sənaye üsulu ilə təkrar emalinə nail olmuşdur. Ümummilli Liderin respublikamızın flora və faunasının qorunmasında mühüm xidmətləri olduğunu deyən akademik İsa Həbibbəyli dahi rəhbərin təşəbbüsü ilə hələ SSRİ illərində ölkəmizdə qoruq və yasaqlıqların bərpası olduğunu, yenilərinin salındığını, ölkəmizin flora və fauna genofonduğunu mühafizəsi üçün Azərbaycan Respublikası "Qırmızı kitab"ının təsis edildiyini diqqətə çatdırıb.

Akademik İsa Həbibbəyli müstəqillik illərində isə Ulu Öndərin Azərbaycanca ətraf mühitin sağlamlaşdırıl-

ması, milli parkların salınması, ekoloji tarazlığın və biomüxtəlifliyin qorunması istiqamətində siyasətinin yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu söyləyib. AMEA rəhbəri "Heydər Əliyev ili" çərçivəsində Ulu Öndərin ekologiya ilə bağlı siyasətinin alimlərimiz tərəfindən müstəqillik dövrünün çağırışları işığında yenidən cəmiyyətimizdə təbliğ olunduğunu deyib. Diqqətə çatdırıb ki, "Heydər Əliyev ili"ndə AMEA-da ölkəmizdə ekologiyanın qorunması, təbiətə qayğı hissinin təbliği və ətraf mühitin sağlamlaşdırılmasına hər zaman böyük önəm vermiş Ulu Öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsini uca tutmaq və onun adı ilə bağlı olan yaşllaşdırma ənənəsini inkişaf etdirmək məqsədilə Nadir ağaclar parkı salınıb. Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyalarının müasir dövrdə Prezident İlham Əliyev tərəfindən milli və dövlətçilik maraqlarımız qorunaraq daha da inkişaf etdirildiyini deyən AMEA rəhbəri bu gün Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü tam bərpa edərək dünyada söz sahibi ölkələrdən birinə çevrildiyini bildirib.

Qeyd edib ki, dövlət başçısının Sərəncamı ilə 2024-cü il ölkəmizdə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilib, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur, eləcə də Naxçıvan Muxtar Respublikası yaşıl enerji zonası elan olunub, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə "ağıllı şəhər", "ağıllı kənd" kimi layihələr həyata keçirilib.

Azərbaycanın iqlim dəyişmələrinə qarşı global mübarizədə öndə gedən dövlətlərdən biri olduğunu deyən akademik İsa Həbibbəyli bildirib ki, BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası - COP29 kimi mötəbər bir tədbirin ölkəmizdə keçirilməsi ilə əlaqədar yekdil qərarın verilməsi beynəlxalq ictimaiyyətin Prezident İlham Əliyevə və Azərbaycanca böyük hörmət və etimadının bariz göstəricisidir.

Akademik İsa Həbibbəyli çıxışının sonunda Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşlarını 23 may peşə bayramları münasibətilə təbrik edib, onlara gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

Sonra çıxış edən **AR ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev** konfrans iştirakçılarına Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi adından salamlayıb, tədbirin təşkilində göstərilən dəstəyə görə AMEA rəhbərliyinə minnətdarlığını bildirib. Nazir Muxtar Babayev çıxışında Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin işçilərini 23 may peşə bayramları münasibətilə təbrik edib. Qeyd edib ki, ətraf mühitin həya-

tımızdakı rolunu gören və ekoloji problemlərin həllinə böyük önəm verən Ulu Öndər Heydər Əliyevin 2001-ci il 23 may tarixli Fərmanı ilə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yaradılıb. Diqqətə çatdırıb ki, dövlət başçısının 2007-ci il 16 may tarixli Sərəncamı ilə hər il may ayının 23-ü Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi işçilərinin peşə bayramı günü kimi qeyd olunur. Ümummilli Liderin zəngin fəaliyyəti dövründə bütün sahələrdə olduğu kimi, ekoloji məsələlərə, ətraf mühitin sağlamlaşdırılmasına işinə də xüsusi diqqət yetirdiyini deyən Muxtar Babayev Ulu Öndərin respublikamıza rəhbərlik etdiyi birinci dövrdə Abşeron yarımadasının yaşllaşdırıldığını, nəticədə adambaşına düşən yaşılıq payının 5 dəfə artdığını vurğulayıb. Qeyd edib ki, həmin dövrdə görkəmli dövlət xadiminin təşəbbüsü ilə yeni təbiət qoruqları və yasaqlıqları salınıb, bu istiqamətdə ümumilikdə 8 qanun və 30-dan çox qərar qəbul edilib.

"Müstəqillik illərində isə yeni ekoloji siyasət formalaşdırılıb, biomüxtəlifliyin, təbiət aləminin qorunması diqqət mərkəzində saxlanılıb. "Ekoloji cəhətdən davamlı sosial-iqtisadi inkişafa dair" Milli Proqram təşkil edilib, milli parklar yaradılıb, Abşeron yarımadasının su təchizatı istiqamətində müxtəlif tədbirlər həyata keçirilib, dağ-mədən sənayesi inkişaf etdirilib", - deyər nazir Muxtar Babayev diqqətə çatdırıb.

Ulu Öndərin əsasını qoyduğu ekologiya siyasətinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini deyən Muxtar Babayev ölkə başçısının Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"də ekoloji məsələlərə də xüsusi diqqət yetirildiyini, "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda da bunun nəzərə alındığını bildirib.

Ümummilli Liderin həyata keçirdiyi yaşllaşdırma işlərinin bu gün də davam etdirildiyini qeyd edən Muxtar Babayev son 5 il ərzində 10 milyon dan çox ağacın əkildiyini söyləyib. Həmçinin "Heydər Əliyev ili" çərçivəsində Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin, AMEA-nın və Elm və Təhsil Nazirliyinin birgə əməyi nəticəsində Ulu Öndərin 100 illiyinə təhffə olaraq Azərbaycan Respublikası "Qırmızı kitab"ının 3-cü cildinin nəşr olduğunu diqqətə çatdırıb.

O, çıxışının yekununda BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası - COP29 kimi mötəbər bir tədbirin ölkəmizdə keçiriləcək olmasının Azərbaycanda biomüxtəlifliyin qo-

runması, ətraf mühitin sağlamlaşdırılması istiqamətində atılmış addımların əməli nəticəsi olduğunu deyib.

Daha sonra AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayevə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi işçilərinin peşə bayramı münasibətilə xatirə hədiyyəsini təqdim edib.

Konfransda çıxış edən **AR elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev** tədbirin təşkilinə görə AMEA rəhbərliyinə minnətdarlığını bildirib. O, BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası - COP29-da iştirak üçün dünyanın bir çox aparıcı ali təhsil müəssisələrinin təşəbbüs göstərdiklərini vurğulayıb. Qeyd edib ki, hazırda bir çox dünya universitetləri üçün ətraf mühitlə bağlı dəyişikliklər, dayanıqlılıq əri mühüm mövzulardan biridir və bu istiqamətdə Bakıda keçiriləcək COP29 çərçivəsində müzakirələr aparılıb.

AR Milli Məclisinin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri Sadiq Qurbanov isə çıxışında diqqətə çatdırıb ki, ölkəmizdə dövlət başçısının rəhbərliyi altında ətraf mühitin qorunması, ekoloji tarazlığın bərpası istiqamətində mühüm addımlar atılır. Azərbaycan bununla paralel olaraq COVID-19 pandemiyası dövründə olduğu kimi, dünya dövlətlərinə də yardım edir və ölkəmizin bu təşəbbüsləri beynəlxalq birlik tərəfindən rəhbətlə qarşılıb. Məhz bunun məntiqi nəticəsi olaraq COP-29 kimi mötəbər bir tədbirin ölkəmizdə keçiriləcəyini bildiren Sadiq Qurbanov Azərbaycanın artıq global məsələlərin həlli mərkəzinə çevrildiyini və dünyanı ətrafında birləşdirdiyini söyləyib.

AR Nazirlər Kabinetinin Aqrar və ekologiya şöbəsinin müdiri Lətif Qasımov isə çıxışında qeyd edib ki, ölkəmizdə ətraf mühitin sağlamlaşdırılması, yaşılıqların bərpası və artırılması, meşə zolaqlarının salınması, flora və faunamızın qorunması, su təmizləyici qurğuların quraşdırılması, mövcud su ehtiyatlarının qorunması və çirklənməsinin qarşısının alınması, su anbarlarının tikintisi, ekoloji tarazlığın bərpası, torpaqların degradasiyasının qarşısının alınması siyasəti Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bərabər bağlıdır və bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən bu siyasət uğurla davam etdirilir.

Daha sonra **AMEA-nın vitse-prezidenti, AR ETN Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutunun baş direktoru akademik İradə Hüseynovanın** çıxışı dinlənilib. Akademik qeyd edib ki, XX əsrin ikinci yarısında və XXI əsrdə Azərbaycan xal-

qının siyasi, ideoloji və mənəvi liderliyi missiyasını böyük şərəf və uğurla həyata keçirmiş Ulu Öndər Heydər Əliyev ölkəyə rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə ekoloji vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına, ətraf mühitin mühafizəsinə, təbiətdən səmərəli istifadə məsələlərinə, xüsusən bu məsələlərdə elmin iştirakına hər zaman böyük diqqət yetirmişdir. Ulu Öndərin qayğı və diqqəti ilə hər zaman əhatə olunan Azərbaycan elmi tərəfindən yaşıl dünya tədqiqatlarına bu günə kimi verilmiş dəyərli töhfələri mütləq qeyd etmək lazımdır. Bunlar həm yaşıl dünyanın, həm də müvafiq elm sahələrinin populyarlaşdırılması üçün də əhəmiyyət daşıyır. Böyük alim və ictimai-siyasi xadim akademik Cəlal Əliyevin elmi yaradıcılığı fotosintez tədqiqatların ən yüksək zirvəsi hesab edilə bilər. Cəlal müəllimin fotosintez və fototənəffüs sahəsində əldə etdiyi mühüm elmi nailiyyətlər Azərbaycan elminə dünya səviyyəsində şöhrət gətirmişdir.

Akademik İradə Hüseynova bildirib ki, Azərbaycanda 2024-cü ilin "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilməsi strateji qərar olmaqla, "yaşıl iqtisadiyyat"ın, "yaşıl enerji"nin, "yaşıl texnologiyalar"ın, "yaşıl dünya"nın inkişafına, respublikada "yaşıl ətraf mühit"in və "yaşıl artım"ın təmin edilməsinə töhfə verir.

"Biomüxtəlifliyin mühafizəsi istiqamətində elmimizin nailiyyətləri sırasında Azərbaycan Respublikasının "Qırmızı Kitab"ının 3-cü nəşrini bir daha qeyd etməyi vacib sayıram. Bu kitab digər xüsusiyyətləri ilə birgə, həmçinin müxtəlif təşkilatların, elmi kollektivlərin ümumi məqsəd ətrafında kompleks, multidissiplinar tədqiqatlar aparma imkanları və qabiliyyətinə gözəl nümunə göstərilə bilər", - deyər alim vurğulayıb.

Akademik qeyd edib ki, müvafiq məsələlər AMEA-nın Biologiya və Tibb Elmləri Bölməsinin daim diqqət mərkəzində olmuş, ölkənin elmi tədqiqat və təhsil müəssisələrində aparılan tədqiqatlar üçün müəyyənləşdirilmiş prioritet istiqamətlər arasında mühüm yerlərdən birini - "Biomüxtəlifliyin, torpaq və su ehtiyatlarının müasir yanaşmalarla tədqiqi, bərpası, mühafizəsi, səmərəli istifadəsi, elektron məlumat bazaları və xəritələrinin yaradılması" tutmuşdur: "Konfransın mövzularında İradə Hüseynovanın "İşğaldan azad olunmuş ərazilərin ekoloji problemləri"ni xüsusi qeyd etmək istəyirəm. Hesab edirəm ki, bu istiqamətdə ediləcək müzakirələr elmin Qarabağa "Böyük Qayıdış"ına mühüm töhfə verilməsi baxımından da maraq kəsb edir".

Alim çıxışının sonunda qeyd edib ki, konfransın rəsmi elektron poçt ünvanına ölkənin 80 təşkilatından (dövlət orqanları, publik hüquqi şəxslər, elmi tədqiqat, ali və orta ixtisas təhsil müəssisələri, ictimai təşkilatlar və s.) ümumilikdə 317 məruzə tezisi təqdim edilib, onlardan 289 tezisi konfransda təqdim edilmək məqsədi ilə seçilib.

Qeyd edək ki, konfrans çərçivəsində, həmçinin AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanasında və AR ETN Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutunda seksiya iclasları keçirilib. Eyni zamanda konfrans iştirakçılarının Altağac Milli Parkına səfəri də təşkil edilib.

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəylinin 28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə Akademiya əməkdaşlarına təbriki

Hörmətli həmkarlar!

28 May - Müstəqillik Günü çoxəsrlik zəngin dövlətçilik tarixinə malik xalqımızın yaddaşında dərin izlər buraxmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin adı ilə bərabər bağlı olan ən əlamətdar günlərdən biridir. Azərbaycan xalqı hələ bir əsr öncə bəşəriyyətə müstəqil, azad, demokratik dövlət quruculuğunun ən gözəl nümunəsini göstərmiş, Xalq Cümhuriyyəti qəbul etdiyi qərarlarla adını dünya tarixinə əbədi olaraq həkk etdirmişdir.

Mövcud olduğu 23 ay ərzində Cümhuriyyətin qurucularının qəbul etdikləri qərarlar - müsəlman Şərqi ilk parlamentli respublikasının təsis olunması, üçrəngli dövlət bayrağımızın qəbul edilməsi, Azərbaycan dilinin dövlət dili elan olunması, milli ordumuzun yaradılması, Bakı Dövlət Universitetinin fəaliyyətə başlaması, qadınlara ilk dəfə seçki hüququnun verilməsi, irqi, milli, dini fərqlər aradan qaldırılaraq hər kəsə bərabər vətəndaşlıq hüququnun verilməsi və digər mühüm siyasi qərarlar xalqımızın sovet hakimiyyəti illərində müstəqillik ideyasını qoruyub saxlamasında mühüm rol oynamışdır.

Ən əsası isə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin rəhbərliyi çətin diplomatik siyasi bir şəraitdə Paris Sülh Konfransının Ali Şurası tərəfindən AXC-nin dünya birliyi tərəfindən tanınmasına nail olmuş və Azərbaycanın bir dövlət kimi dünyanın siyasi xəritəsindən silinməsinin qarşısını almışdır.

Nəhayət XX əsrin sonlarında yaranmış siyasi şəraitdən istifadə edən xalqımız 70 illik sovet rejiminin əsarətinə son qoymuş, öz dövlət müstəqilliyini bərpa etmiş və zəngin dövlətçilik ənənələrini davam etdirmişdir.

Azərbaycan xalqının böyük oğlu, görkəmli dövlət xadimi Ulu Öndər Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyev daim Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinə və onun qurucularına ehtiramla yanaşmış, Cümhuriyyətin 80, 90 və 100 illik yubileyleri ölkəmizdə təntənəli qeyd olunmuşdur.

Ulu Öndər Heydər Əliyev 26 may 1996-cı ildə Respublika günü münasibətilə təntənəli yığıncaqda qeyd edirdi: "Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyətinin yaşadığı dövr çox çətin, ziddiyyətli, mürəkkəb dövr olmuşdur. Belə bir ağır şəraitdə görülən işlər və sonrakı nəsillərə, bizə çatan irs Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyətinin tarixi əhəmiyyətini çox gözəl əks etdirir. Məhz bu demokratiya, milli azadlıq, müstəqillik əhval-ruhiyyəsi sonrakı dövrlərdə xalqımızın qəlbində yaşamış və nəhayət, bu əsrin sonunda xalqımızı dövlət müstəqilliyinə gətirib çıxara bilmişdir".

Prezident İlham Əliyev tərəfindən isə 2018-ci il respublikamızda "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli" elan edilmiş, Cümhuriyyətimizin 100-cü ildönümü respublika və dünya səviyyəsində qeyd olunmuşdur.

Bu il Azərbaycan xalqı Müstəqillik Günü ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpa olunmuş Qalib xalq kimi qeyd edir və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağı respublikamızın bütün ərazisində qürurla dalğalanır.

Dəyərli Akademiya əməkdaşları, Sizi Müstəqillik Günü münasibətilə təbrik edir, cəsarətli və elmi-tədqiqat işlərinizdə uğurlar arzulayıram.

İsa HƏBİBBƏYLİ,
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti, akademik

Ulu Öndərin anadan olmasının 101-ci ildönümünə həsr edilmiş futbol çempionatının qalibləri mükafatlandırılıb

Mayın 24-də AMEA-nın Azad Həmkarlar İttifaqının (AHI) və AMEA-nın Gənc Alim və Mütəxəssislər Şurasının təşkilatlığı ilə keçirilən Akademiya əməkdaşlarının futbol çempionatının hələdici oyunları və mükafatlandırma mərasimi keçirilib.

Final qarşılaşmasında Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin komandası Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat, Abbasqulu Ağa Bakıxanov adına Tarix və Etnologiya, Hüquq və İnsan Haqları institutlarının birləşmiş komandasını məğlub edərək çempionatın qalibi olub.

İllər yığıncağında keçirilən görüşdə isə AMEA-nın Rəyaset Heyəti aparatının, "Elm" nəşriyyatının, Mərkəzi Elmi Kitabxanasının birləşmiş komandası Arxeologiya və Antropolo-

giya İnstitutunun komandasını məğlub edərək bürünc medalın sahibi olublar.

Akademiya Şəhərciyində yerləşən stadionda baş tutan oyunlardan sonra turnirin mükafatlandırma mərasimi olub. Mərasimdə AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, AMEA Rəyaset Heyətinin üzvləri, AHI-nin sədri siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Sənan Həsənov, AMEA-nın elmi müəssisə və təşkilatlarının direktorları, Həmkarlar Təşkilatlarının sədrleri, gənc alimləri və komandaların azarkeşləri iştirak ediblər.

Mərasimdə çıxış edən akademik İsa Həbibbəyli Azərbaycan idmanının inkişafına göstərilən dövlət qayğısından, bu istiqamətdə Ulu Öndərin və Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi tədbirlərdən danışıb.

AMEA rəhbəri futbol çempionatının Akademiyaya əməkdaşlarının asudə vaxtlarının sə-

mərəli istifadəsi, sosial, mədəni tədbirlərin tərkib hissəsi olduğunu bildirib. Qeyd edib ki, AMEA əməkdaşlarının elmi fəaliyyətləri ilə yanaşı, qabiliyyət və bacarıqlarının da nümayiş etdirilməsi üçün hər cür şərait yaradılır, onların rəsm sərəgisi təşkil olunur və digər tədbirlər həyata keçirilir.

AMEA prezidenti futbol çempionatının yüksək səviyyədə təşkili və ədalətlik prinsipinin qorunmasına görə Azad Həmkarlar İttifaqına və AMEA-nın Gənc Alim və Mütəxəssislər Şurasına minnətdarlığını bildirib.

Daha sonra akademik İsa Həbibbəyli Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin futbol komandasının kapitanı Azər İsgəndərovə çempionatın kubokunu və medallarını təqdim edib. Həmçinin ikinci və üçüncü yerlərin sahiblərinə sertifikatlar, medal və pul mükafatları təqdim olunub.

Rusiya EA-nın 300 illik yubileyi qeyd olunub

Rusiya Elmlər Akademiyasının yaradılmasının 300 illiyi münasibəti ilə tədbirlər keçirilməkdə davam edir.

Bu qocaman akademik təşkilatın 300 illik yubileyi 8 fevral 2024-cü il tarixdə Rusiya Federasiyasının Prezidenti V.Putinin iştirakı ilə Kreml sarayında dövlət səviyyəsində qeyd edilib. Bu münasibətlə 28-29 may 2024-cü il tarixdə tərəfdaş elmi təşkilatların iştirakı ilə Rusiya Elmlər Akademiyasının Ümumi Yığıncağının xüsusi iclası keçirilib.

Ümumi Yığıncağın xüsusi yubiley iclasında Çin Xalq Respublikası, Belarus, Hindistan, İran, İndoneziya, Vyetnam, Venesuela, Kuba, Misir, Azərbaycan, Qazaxıstan, Ermə-

nistan və başqa ölkələrin Elmlər Akademiyaları təmsil olunub.

Yubiley münasibətilə keçirilən Rusiya Elmlər Akademiyası Ümumi Yığıncağının xüsusi iclasında Rusiya Federasiyası Təhlükəsizlik Şurasının I müavini Dmitri Medvedev çıxış edərək, dövlət adından Akademiyanın kollektivini təbrik edib. Rusiya Elmlər Akademiyasının prezidenti, akademik Gennadi Krasnikov geniş elmi məruzə ilə çıxış edərək keçilmiş yolun nailiyyətlərindən və qarşıda duran vəzifələrdən danışıb.

Rusiya Elmlər Akademiyasının prezidenti, G.Y.Krasnikovun Rusiya Federasiyası Təhlükəsizlik Şurasının üzvü seçilməsi haqqında qərar ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılıb.

Ölkəmizi yubiley iclasında Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti akademik İsa Həbibbəyli təmsil edib. AMEA prezidenti Rusiya Elmlər Akademiyasının prezidenti akademik Gennadi Krasnikov və AMEA-nın xarici üzvü, uzun illər Rusiya baş elmi təşkilatına rəhbərlik etmiş akademik Yuri Osipovla görüşüb. Rusiya Elmlər Akademiyası ilə yol xəritəsini imzalayıb.

Polşalı professorla görüş

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli polşalı ədəbiyyatşünas alim, Byalstok Universitetinin professoru Marek Koxanovski ilə görüşüb.

Akademik İsa Həbibbəyli Azərbaycan-Polşa elmi-ədəbi əlaqələri bərdə ətrafı danışaraq bildirib ki, son illərdə hər iki ölkənin ədəbiyyatşünas alimləri arasında geniş təmaslar qurulub. Azərbaycanda Polşa ədəbiyyatı ilə bağlı diqqətəlayiq elmi tədqiqatlar aparıldığını qeyd edən Akademiyaya rəhbəri bu sahədə qarşılıqlı araşdırmaların əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb. İki ölkənin elmi qurumları arasında yaranmış əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da genişləndirilməsinin vacibliyini vurğulayan akademik İsa Həbibbəyli birgə tədqiqat layihələrində iştirak, elmi-ədəbi əsərlərin tərcüməsi və kitab nəşri, məqalə mübadiləsi sahəsində möhkəm təməllərin olduğunu deyib. Polşada Azərbaycan ədəbiyyatının, ölkəmizdə isə polyak ədəbiyyatının tədqiqi və təbliği məqsədilə perspektiv imkanların mövcudluğu xüsusi qeyd olunub.

Polşalı ədəbiyyatşünas alim professor Marek Koxanovski AMEA-da yüksək səviyyədə qarşılandığı üçün Akademiyaya rəhbərliyinə minnətdarlığını bildirib, təmsil etdiyi universitet tərəfindən qarşılıqlı elmi-ədəbi əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsinə maraq göstərdiyini diqqətə çatdırıb. Polşada Azərbaycan alimlərinin iştirakı ilə birlikdə bir sıra tədbirlərin, eləcə də ortaq layihələrin həyata keçirilməsinin nəzərdə tutulduğunu bildirib.

Görüş zamanı AMEA ilə Byalstok Universiteti arasında gələcək əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə olunub, təkliflər səsəndirilib, müzakirə edilən məsələlər üzrə qarşılıqlı razılıq əldə olunub.

III Türk Dünyası Ədəbiyyat və Kitab Festivalı

Mayın 24-də AMEA-nın Əsas binasının önündəki Elmlər Akademiyası parkında III Türk Dünyası Ədəbiyyat və Kitab Festivalının (III LitBookFest) açılışı olub.

Festival Beynəlxalq Türk Müəllifləri Birliyi (BTMB) təşkilatçılığı, AR Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Yazıçılar Birliyi, Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsi, TÜRKSOY, Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu, AMEA, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti, Beynəlxalq Türk Akademiyası, TİKA və digər qurumların dəstəyi ilə təşkil olunur.

Bu dəfə 8 gün keçiriləcək festivalın hər günü bir ölkəyə - Qırğızıstan, Özbəkistan, Macarıstan, Qazaxıstan, Azərbaycan, Türkiyə, Türkmənistan və Şimali Kipr Türk Respublikasına həsr edilib.

Açılış mərasimində öncə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib, şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Xalq yazıçısı Anar Türk dünyasının sarsılmaz birliyinə, Türk dövrləri arasında ki əlaqələrin daha da möhkəmlənməsinə töhfə verəcək III Türk Dünyası Ədəbiyyat və Kitab Festivalının əhəmiyyətini qeyd edib. O, əsrlər boyu kitabın insanların ilk və ən yaxın sirdaşına çevrildiyini, onun yetişməsində, kamilləşməsində, mənəvi aləminin zənginləşməsində, dünya-görüşündə, hərtərəfli inkişafında əvəzsiz rol oynadığını bildirib.

Xalq yazıçısı Anar festivalın əsas məqsədinin iştirakçılar arasında mütaliə mədəniyyəti və oxu vərdişini inkişaf etdirmək, insanların kitaba marağını daha da artırmaq olduğunu söyləyib, tədbirə qatılan qardaş türk dövlətlərindən gələn qonaqlara təşəkkür edib.

Sonra AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli çıxış edərək festivalın türk dövlətlərinin dostluğunun, birliyinin daha bir parlaq nümunəsi olduğunu vurğulayıb.

III Türk Dünyası Ədəbiyyat və Kitab Festivalının bir sıra cəhətləri ilə digərlərindən fərqləndiyini deyən akademik İsa Həbibbəyli builki festivalın ilk dəfədir ki, Azərbaycanın tam ərazi bütövlüyü şəraitində qeyd edildiyini diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin möhkəm iradəsi ilə 44 günlük Vətən müharibəsində əldə edilmiş Zəfərin işığında və ondan sonra aparılmış uğurlu əməliyyatlar sayəsində qazanılmış tam ərazi bütövlüyü həm Azərbaycan, həm də Türk dünyası üçün böyük əhəmiyyətə malik tarixi hadisədir. O, ölkəmizin tam ərazi bütövlüyü şəraitində keçirilən bütün tədbirlərin, eləcə də bugünkü festivalın qarşımızda yeni tarixi dövrün açılmasına kitabın, mədəniyyətin və elmin də xidmət edəcəyinə inamı, ümidləri artırdığını deyib.

Akademik İsa Həbibbəyli Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin andiçmə mərasimindəki çıxışı zamanı Türk dünyası ilə əməkdaşlığı dövlət siyasətində əsas prioritet kimi müəyyənləşdirdiyini və Türk Dövlətləri Təş-

kilatını vahid bir ailə kimi təsvir etdiyini bildirib. O, indiki tarixi mərhələnin Türk dünyası ilə inteqrasiyanın genişlənmə imkanlarının daha da möhkəmlənməsinə xidmət etdiyini söyləyib.

AMEA rəhbəri vurğulayıb ki, III Türk Dünyası Ədəbiyyat və Kitab Festivalı dövlət başçısının müəyyən etdiyi, Türk dünyası ilə əlaqələrin genişlənməsi zərurətinin meydana qoyulduğu indiki zamanda bu inteqrasiyanın daha da inkişafına sanballı töhfədir.

Ötən il festivalda AMEA-nın kollektivinin ölkəmizin digər ziyalıları ilə birgə yaxından iştirak etdiyini xatırladan akademik İsa Həbibbəyli Azərbaycan alimlərinin bir həftə ərzində elmi-mizmin nailiyyətlərini Türk dünyasına çatdırdığını, eyni zamanda Türk dünyasının elmi-mədəni, ədəbi mühitində gedən prosesləri yaxından izlədiyini bildirib.

Akademik İsa Həbibbəyli Türk Dünyası Ədəbiyyat və Kitab Festivalının ölkəmizdə ziy-

lı mühitinin, eləcə də Azərbaycan elminin və mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi baxımından əlamətdar hadisə olduğunu vurğulayıb, festivalın işinə uğurlar arzulayıb.

Daha sonra çıxış edən Azərbaycanda Atatürk Mərkəzinin direktoru, millət vəkili, akademik Nizami Cəfərov Türk dünyasının ədəbi zənginliyindən danışdı, festivalın türk tarixi və mədəniyyətinin təbliğinə xidmət etdiyini diqqətə çatdırıb.

Alim Prezident İlham Əliyevin Milli Məclisdə and içərək Türk dünyasının bütövləşməsinə xidmət edən vacib mesajları verdiyini, "Türk Dövlətləri Təşkilatı bizim üçün əsas beynəlxalq təşkilatdır, çünki bu, bizim ailəmizdir. Bizim başqa ailəmiz yoxdur. Bizim ailəmiz Türk dünyasıdır", - sözlərini dediyini bildirib.

O, həmçinin vaxtilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin Türk dövlətləri başçılarının ikinci zirvə toplantısında çıxışı zamanı səsləndirdiyi "Bizim

mədəni birliyimizi siyasi birliyimiz tamamlamaqdadır", - sözlərini xatırladı. Ötən illər ərzində Türk dünyasının möhkəm siyasi birliyinin meydana gəldiyini söyləyən akademik Nizami Cəfərov ədəbiyyatın və kitabın Türk dünyasının birliyində əsas şərtlərdən biri olduğunu deyib. Bildirib ki, ədəbiyyatda dil, düşüncə, qədim eposlar, dastanlar, kütləlilik, hər bir türk insanının fikrini ifadə etmək qabiliyyəti var.

Akademik Nizami Cəfərov, həmçinin son zamanlar ortaq türk əlifbasının yaradılması ilə bağlı müzakirələrin aparıldığını və bunun dövrün çağırışı olaraq mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulayıb.

O, ictimai-siyasi və ədəbi yaradıcılıq baxımından ciddi əsaslara dayanan festivalın işinə uğurlar diləyib.

Tədbirdə Beynəlxalq Türk Akademiyasının təmsilçisi Əbülfəz Süleymanlı, TÜRKSOY-un Azərbaycan üzrə nümayəndəsi Elçin Qafarlı, TİKA Bakı proqram koordinatoru Hayrettin Özçelik, Türkiyənin Azərbaycandakı səfirliyinin Mədəniyyət və tanıtma müşaviri Muhittin Macit, Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin eksperti Əkbər Qoşalı çıxış edərək festivalın böyük söz bayramı olduğunu, türk xalqları arasında ədəbi-mədəni əlaqələri gücləndirəcəyini və gənc nəslin Türk dünyasının böyük şəxsiyyətlərini tanınmasına yardım edəcəyini vurğulayıblar.

Festival ədəbi-bədii kompozisiyalarla davam etdirilib.

Qeyd edək ki, türksoylu ölkələrdən alimlərin, qələm adamlarının, nəşirlərin dəvət edildiyi festivalda şeir saatları, müzakirələr, kitab təqdimatları, konfranslar, konsert proqramları ilə yanaşı, görkəmli ədiblərin yubileylərinə həsr olunan tədbirlər də təşkil olunacaq. Eyni zamanda, müxtəlif nəşriyyatların yeni nəşrləri təqdim ediləcək.

III Türk Dünyası Ədəbiyyat və Kitab Festivalı 31 may tarixinədək davam edib.

AMEA prezidenti Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin 90 illiyinə həsr olunmuş paneldə çıxış edib

AMEA-nın Əsas binasının önündəki Elmlər Akademiyası parkında keçirilən III Türk Dünyası Ədəbiyyat və Kitab Festivalı (III LitBookFest) çərçivəsində Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin (AYB) 90 illiyinə həsr edilmiş panel baş tutub.

Tədbirdə AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Xalq yazıçısı Anar, AYB sədrinin müavini Elçin Hüseynbəyli, AYB-nin Türkiyə təmsilçisi İmdat Avşar, AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun şöbə müdiri professor Asif Rüstəmli, yazarlar, şairlər və elmi ictimaiyyət iştirak edib.

Panel AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun şöbə müdiri professor Asif Rüstəmliyə moderatorluğu ilə keçirilib.

Tədbiri giriş nitqi ilə Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Xalq yazıçısı Anar açaraq AYB-nin 90 ildə keçirdiyi şərəfli yola nəzər salıb, rəhbərlik etdiyi qurumun ölkəmizdə ədəbiyyatın və ədəbiyyatşünaslığın inkişafında, eləcə də yazıçılar nəslinin yetişməsin-

də müstəsna xidmətləri olduğunu bildirib.

Daha sonra çıxış edən AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli Milli Elmlər Akademiyası ilə Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin Azərbaycanın milli-mənəvi dəyərlərini, Azərbaycan dili və ədəbiyyatının qorunub saxlanması uzun illərdir birgə fəaliyyət göstərdiyini söyləyib. Bildirib ki, Azər-

baycan Yazıçılar Birliyi daim Azərbaycançılıq ideologiyasına şərəflə və məsuliyyətlə xidmət edib və xalqımızın ən görkəmli yazıçıları bu quruma rəhbərlik ediblər. Diqqətə çatdırıb ki, sovet hakimiyyətinin ən sərt illərində belə Azərbaycan Yazıçılar Birliyi ədəbiyyatımızı, milli kimliyimizi, ana dilimizi qorumaq üçün əsl qəhrəmanlıq nümayiş etdirib.

Xalq yazıçısı Anarın Azərbaycan Yazıçılar Birliyinə sədrliyini yüksək qiymətləndirən akademik İsa Həbibbəyli onun AYB-ni öz fəaliyyətində yeni mərhələyə qaldırdığını, Azərbaycan ədəbiyyatının keşiyində dayandığını, eləcə də yazıçı və şairlərimizin yeni nəslinin yetişməsində mühüm işlər gördüyünü vurğulayıb.

Akademik İsa Həbibbəyli hazırda AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu tərəfindən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin 90 illiyinə töhfə olaraq sanballı monoqrafiyanın hazırlandığını diqqətə çatdırıb.

Paneldə, həmçinin AYB sədrinin müavini Elçin Hüseynbəyli, AYB-nin Türkiyə təmsilçisi İmdat Avşar, AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun şöbə müdiri professor Asif Rüstəmli, "Qobustan" jurnalının baş redaktoru Pərvin və başqaları çıxış ediblər.

Qeyd edək ki, III Türk Dünyası Ədəbiyyat və Kitab Festivalı (III LitBookFest) Beynəlxalq Türk Müəllifləri Birliyinin (BTMB) təşkilatçılığı, AR Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Yazıçılar Birliyi, Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsi, TÜRKSOY, Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu, AMEA, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti, Beynəlxalq Türk Akademiyası, TİKA və digər qurumların dəstəyi ilə təşkil olunur.

Bu dəfə 8 gün keçiriləcək festivalın hər günü bir ölkəyə - Qırğızıstan, Özbəkistan, Macarıstan, Qazaxıstan, Azərbaycan, Türkiyə, Türkmənistan və Şimali Kipr Türk Respublikasına həsr edilib.

Azərbaycan-Türkmənistan elmi əlaqələri yeni inkişaf mərhələsində

Türkmənistan Elmlər Akademiyasının prezidenti ilə görüş

Mayın 30-da AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli Türkmənistan Elmlər Akademiyasının prezidenti professor Allaberdı Aşirov ilə görüşüb.

Görüşdə, həmçinin Türkmənistanın ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Qurbanməmmət Elyasov, Məhtimqulu Fəraqi adına Dil, Ədəbiyyat və Milli Əlyazmalar İnstitutunun direktor müavini fil.e.d. Həzrətqulu Durdiyev, şöbə müdiri, fil.ü.f.d. Çarı Kuliyev və böyük elmi işçi Dövlətgəldi Seyidov da iştirak ediblər.

Əvvəlcə qonaqlar AMEA-nın Rəyasət Heyətinin binası, AMEA-nın yeni loqotipi və Akademiyaya əməkdaşlarının rəsm əsərlərindən ibarət sərgi ilə tanış olublar.

Görüşdə çıxış edən akademik İsa Həbibbəyli qonaqları Azərbaycanda görməkdən şad olduğunu bildirib. Qeyd edib ki, ötən il Türkmənistanda olarkən professor Allaberdı Aşirov ilə görüşü zamanı onu ölkəmizə dəvət edib və bu, alimin Azərbaycana ilk səfəridir.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyevin Türkmənistanla əlaqələrin inkişafına böyük önəm verərək bu istiqamətdə bir çox

mühüm addımlar atdıqlarını bildiren akademik İsa Həbibbəyli, eyni zamanda Türkmənistanın Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədovun və Türkmənistanın Xalq Məsləhətinin sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun da ölkəmiz arasında münasibətlərin güclənməsində önəmli rol oynadıqlarını vur-

ğulayıb. Diqqətə çatdırıb ki, bu gün dövlət başçılarımızın açdığı yolda Azərbaycan-Türkmənistan əlaqələri bütün sahələrdə, o cümlədən, elm, təhsil, mədəniyyət istiqamətində də inkişaf etməkdədir.

AMEA rəhbəri, həmçinin Türkmənistanın ölkəmizdəki fəvqəladə və sə-

lahiyyətli səfiri Qurbanməmmət Elyasovun da son illərdə Azərbaycan-Türkmənistan əlaqələrinin möhkəmlənməsində müstəsna xidmətləri olduğunu deyib.

Bu il böyük türkmən şairi, mütəfəkkiri, dövlət xadimi Məhtimqulu Fəraqinin 300 illik yubileyinin UNESCO səviyyəsində dünyada, o cümlədən ölkəmizdə qeyd olunduğunu deyən akademik İsa Həbibbəyli ədibin Türkmənistanın birliyinə təmin olunması yolunda yorulmadan çalışdığını bildirib. Qeyd edib ki, Azərbaycanda Məhtimqulu Fəraqiyə böyük sevgi var, onun haqqında bir çox kitablar yazılıb, AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu tərəfindən şairin "Divanı" Azərbaycan dilinə tərcümə olunaraq çap edilib.

Akademik İsa Həbibbəyli bu gün həm də AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda Məhtimqulu Fəraqi Türkmən Ədəbiyyatı Mərkəzinin açılış mərasiminin və "Məhtimqulu Fəraqi və Azərbaycan ədəbiyyatı" mövzusunda beynəlxalq elmi konfransın keçiriləcəyini deyib, həmin mərkəzin ölkəmizdə Türkmənistan evinə, mədəniyyət və ədəbiyyat mərkəzinə çevriləcəyini söyləyib.

AMEA rəhbəri professor Allaberdı Aşirovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə

heyətinin ölkəmizə səfərinin Azərbaycan-Türkmənistan elmi, mədəni əlaqələrinin inkişafında yeni səhifə olacağını diqqətə çatdırıb.

Sonra çıxış edən Türkmənistan Elmlər Akademiyasının prezidenti professor Allaberdı Aşirov qonaqpərvərliyə və səmimi qəbulu görə AMEA rəhbərliyinə minnətdarlığını bildirib. Qeyd edib ki, dövlət başçılarımız elmi, ədəbi, mədəni sahələrdə əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar açıblar. O, AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda Məhtimqulu Fəraqi Türkmən Ədəbiyyatı Mərkəzinin açılmasının ölkəmiz arasında əməkdaşlığa növbəti töhfə olacağını deyib.

Görüşdə, həmçinin Türkmənistanın ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Qurbanməmmət Elyasov çıxış edərək Türkmənistan və Azərbaycan xalqlarının tarixi köklərə və eyni adət-ənənələrə malik olduğunu söyləyib, iki ölkə arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin möhkəmlənməsində akademik İsa Həbibbəylinin mühüm xidmətlərinə toxunub, səmimi qəbulu görə minnətdarlığını bildirib.

Çıxışlardan sonra qarşılıqlı hədiyyələr təqdim olunub, xatirə şəkilləri çəkilib.

Böyük türkmən şairi Məhtimqulu Fəraqi və Azərbaycan

badda ədibin nəhəng abidəsinin ucaldığını qeyd edib.

Tədbirdə Türkmənistan Respublikasının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Qurbanməmmət Elyasov çıxış edərək Azərbaycanda Məhtimqulu Fəraqi yaradıcılığına göstərilən diqqətə və tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə görə AMEA rəhbərliyinə təşəkkür edib. Səfir bugünkü konfransın qədim tarixə, zəngin ənənələrə malik türkmən və Azərbaycan xalqlarının mənəvi dəyərlərini nümayiş etdirdiyini bildirib.

AMEA alimləri tərəfindən Məhtimqulu Fəraqinin əsərlərinin Azərbaycan dilinə tərcümə olunduğunu, onun kitablarının dəfələrlə qardaş ölkədə çap olunduğunu deyən səfir böyük türkmən şairinin yaradıcılığının, zəngin ədəbi irsinin daim Azərbaycan xalqının marağında olduğunu vurğulayıb.

Konfransda Türkmənistan EA-nın Məhtimqulu Fəraqi adına Dil, Ədəbiyyat və Milli Əlyazmalar İnstitutunun direktor müavini filologiya elmləri doktoru Həzrətqulu Durdiyev "Məhtimqulu: insanlığın şairi", həmin institutun şöbə müdiri filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Çarı Kuliyev "Məhtimqulu yaradıcılığına eşq poeziyasının təsiri", institutun böyük elmi işçisi Dövlətgəldi Seyidov "Məhtimqulu Fəraqi: dövlətli-dövranlı türkmən balası", AMEA-nın Ədəbiyyat İnstitutunun Türk xalqları ədəbiyyatı şöbəsinin müdiri professor Məmməd Əliyev "Məhtimqulu Fəraqi və Molla Pənah Vəqif şairinin özəllikləri", həmin institutun Elmi nəşrlər və proqnozlaşdırma şöbəsinin müdiri filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Töhfə Talibova "Azərbaycan-Türkmənistan ədəbi əlaqələri Ədəbiyyat İnstitutunun alimlərinin araşdırmalarında" və filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent İsmixan Osmanlı "Məhtimqulu Fəraqinin poema yaradıcılığı" adlı məruzələrlə çıxış ediblər.

Sonra görkəmli türkmən şairi Məhtimqulu Fəraqiyə həsr olunan videoçarx nümayiş etdirilib.

Akademik İsa Həbibbəyli şairin yeni çapdan çıxmış kitablarını Türkmənistan Elmlər Akademiyasının prezidenti və türkmən qonaqlarına hədiyyə edib.

Daha sonra konfrans iştirakçıları AMEA-nın Əsas binasının önündəki Elmlər Akademiyası parkında III Türk Dünyası Ədəbiyyat və Kitab Festivalı (III LitBookFest) çərçivəsində keçirilən Türkmənistan günündə iştirak ediblər. Tədbirdə Xalq artisti Gülyanaq Məmmədovanın ifasında Azərbaycan və türkmən dillərində mahnılar səsləndirilib.

Mayın 30-da AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda türkmən ədəbiyyatının görkəmli klassik şairi və filosofu Məhtimqulu Fəraqinin anadan olmasının 300 illiyi münasibətilə "Böyük türkmən şairi Məhtimqulu Fəraqi və Azərbaycan" mövzusunda beynəlxalq elmi konfrans keçirilib.

Konfransdan öncə Ədəbiyyat İnstitutunda Məhtimqulu Fəraqi Türkmən Ədəbiyyatı Mərkəzinin açılışı olub.

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli Türkmənistan Elmlər Akademiyasının prezidenti və qardaş ölkənin Azərbaycandakı səfirinin iştirakı ilə belə bir mərkəzin açılmasını tarixi hadisə kimi dəyərləndirib, mərkəzin dostluq və qardaşlığımızın daha da möhkəmlənməsinə töhfə verəcəyini vurğulayıb. O, mərkəzdə Türkmənistan ədəbiyyatının araşdırılması yönündə mühüm işlərin aparılacağını bildirib.

Daha sonra konfrans iştirakçıları Məhtimqulu Fəraqiyə həsr olunmuş kitablardan ibarət sərgiyə baxış keçiriblər.

Beynəlxalq tədbiri giriş sözü ilə AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli açaraq, Azərbaycan və Türkmənistanın dərin köklərə, ortaq milli-mədəni və mənəvi dəyərlərə, zəngin ənənələrə mənsub dövlətlər olduğunu bildirib.

"Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan-Türkmənistan əlaqələrinin böyük təməllərini yaratmışdır", - deyən AMEA rəhbəri ölkə Prezidenti İlham Əliyevin andiçmə mərasimindəki çıxışı zamanı Türk dünyası ilə əməkdaşlıq dövlət siyasətində əsas prioritet kimi müəyyənləşdirdiyini və Türk Dövlətləri Təşkilatını vahid bir ailə kimi təsvir etdiyini bildirib. O, Azərbaycanda Məhtimqulu Fəraqi Türkmən Ədəbiyyatı Mərkəzinin açılmasını və böyük türkmən şairi Məhtimqulu Fəraqinin 300 illiyinin qeyd olunmasını Azərbaycan və Türkmənistan Elmlər akademiyalarının Türk dünyasına ortaq xidməti kimi səciyyələndirib.

Akademik İsa Həbibbəyli bildirib ki, qüdrətli şair Məhtimqulu Fəraqi

türkmən ədəbiyyatının zirvəsini təşkil edir. O, sadə xalq dilində və xalq ədəbiyyatı ənənələri əsasında yazdığı şeirləri ilə türkmən xalqının düşüncəsində hakim olmuşdur. Türkmən xalqının XVIII əsrdəki birliyi, həmrəyliyi, dövlətçilik təfəkkürü ədibin əsərlərində geniş şəkildə əks olunmuşdur.

AMEA rəhbəri, Məhtimqulu poeziyasında şairin Azərbaycanla bağlılığını əyani şəkildə meydana çıxardığını, ədibin ölkəmizdə səfərdə olduğunu və şeirlərindən birini Nuxaya, indiki Şəki şəhərinə həsr etdiyini söyləyib. Qeyd edib ki, görkəmli mütəfəkkir Azərbaycan-Türkmənistan arasında körpü rolunu oynayır.

Akademik İsa Həbibbəyli Məhtimqulu Fəraqinin əsərlərinin Azərbaycanda dəfələrlə nəşr olunduğunu, ölkəmizdə onun yaradıcılığına həsr edilmiş müxtəlif tədbirlərin keçirildiyini bildirib. Həmçinin Ədəbiyyat İnstitutu tərəfindən türkmən şairinin seçilmiş əsərlərindən ibarət "Divan"ın ilk dəfə doğma dilimizdə çap olunduğunu diqqətə çatdırıb.

Sonra Türkmənistan Elmlər Akademiyasının prezidenti professor Allaberdı Aşirov çıxış edərək xalqlarımız arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərindən söz açıb, tədbirin iki ölkə arasındakı ədəbi əlaqələrin inkişafına töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Azərbaycanda, xüsusilə də Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda Məhtimqulu Fəraqinin yaradıcılığının nəşri və təbliği sahəsində görülən işləri yüksək qiymətləndirən professor Allaberdı Aşirov qardaş ölkədə şairin xatirəsinin sonsuz ehtiramla anıldığını bildirib.

Türkmənistan Elmlər Akademiyasının prezidenti vurğulayıb ki, Məhtimqulu Fəraqinin Azərbaycan ədəbiyyatı ilə bağlılığı həmişə diqqəti cəlb edib. Onun "Yaylaqları var" şeiri Azərbaycana həsr edilib. Şair öz şeirlərində dö-nə-dönə görkəmli Azərbaycan şairlərinin - N.Gəncəvinin, İ.Nəsiminin, M.Füzulinin adlarını çəkib. O, bu günlərdə Məhtimqulu Fəraqinin 300 illiyi münasibətilə Türkmənistanın paytaxtı Aşqa-

Qırğızistan Respublikasının ölkəmizdəki səfiri Gəncə Bölməsində

Qırğızistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Kayrat Osmonaliyev AMEA-nın Gəncə Bölməsində olub.

Səfir, həmçinin sözügedən elm ocağının nəzdində fəaliyyət göstərən Nizami Gəncəvi Mərkəzinin fəaliyyəti ilə də tanış olub.

Görüş zamanı Gəncə Bölməsinin Nizami Gəncəvi Mərkəzinin direktoru filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Əlimuxtar Muxtarov dahi şair və mütəfəkkirin irsinin öyrənilməsi və təbliği üzrə fəaliyyət göstərən bu elmi qurumun tədqiqat istiqamətləri haqqında danışdı. O, həmçinin AMEA Gəncə Bölməsinin və onun Nizami Gəncəvi Mərkəzinin beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsi, eləcə də burada çap edilən elmi ədəbiyyat və dövrü nəşrlər, o cümlədən "Nizamişünaslıq" jurnalı haqqında məlumat verdi. Ə.Muxtarov Nizami Gəncəvi Mərkəzinin bu jurnalında digər ölkələrin alimlərinin olduğu kimi, Qırğızistanlı həmkarlarının da elmi məqalələrinin çap edilməsini, eləcə də redaksiya heyətində iştiraklarını arzuladığını qeyd etdi.

Əlimuxtar Muxtarov dahi şair Nizami Gəncəvinin bəşəri fəlsəfəsinin azərbaycanlılar üçün bir milli-ideoloji əhəmiyyət kəsb etdiyini qeyd etdi. O, vurğulayı ki, Nizamini irsinin öyrənilməsi və dünya miqyasında tanınması və mənimsənilməsi Ulu Öndər Heydər Əliyevin milli strateji düşüncə və fəaliyyəti sayəsində mümkün olub və dahi mütəfəkkir Nizami Gəncəvinin yubileyinin ən yüksək səviyyədə qeyd olunması Ümummilli Liderin uzaqgörən düşüncəsinin nəticəsidir. Ə.Muxtarov müasir dövrdə Ulu Öndərin layiqli davamçısı, ölkə rəhbəri Prezident cənab İlham Əliyevin müstəqil Azərbaycanın inkişafı və nüfuzu naminə bu strateji xətti yeni dünya münasibətlərinin tələbləri müstəvisində uğurla davam etdirir və bu ziddiyyətli beynəlxalq şəraitdə Nizami fikrinin bəşəri əhəmiyyət kəsb etməsi məsələlərini özünün təşkil etdiyi global forumlarda vurğulayıb.

Görüş zamanı səfir K.Osmonaliyev Azərbaycanın və ümumən Türk dünyasının böyük şair və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin irsinin aratılmasını üzrə mərkəzin onun doğma yurtda fəaliyyət göstərməsinin təqdirdə layiq hal olduğunu dilə gətirib. Qonaq Gəncədə fəaliyyət göstərən alim və tədqiqatçıların qırğız həmkarları ilə əlaqələrinin qurulması və inkişaf etdirilməsi məsələlərinə də toxunub.

Fikir mübadilələrindən sonra səfirə AMEA Gəncə Bölməsi tərəfindən buraxılmış kitablar və Heydər Əliyev Fondunun nəşri olan "Nizami Gəncəvi Xəmsə miniatürleri" toplusu təqdim edildi. Bu kitablar Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2022-ci ilin oktyabr ayındakı Qırğızistana dövlət səfəri zamanı Bişkek şəhərində açılışında iştirak etdiyi Nizami Gəncəvi adına 103 sayılı orta məktəbə çatdırılacaq.

Kayrat Osmonaliyev də Gəncə Bölməsinin Nizami Gəncəvi Mərkəzinə qırğız xalqının təşəkkül tapması və onun mədəniyyəti mövzularından bəhs edən və Türksöy - Türk Mədəniyyəti Beynəlxalq Təşkilatı tərəfindən çap edilmiş "Qırğızlar" adlı ensiklopedik nəşr, eləcə də Qırğızistanın tanınmış yazıçısı Alikul Osmonovun "Zamandan zamana" kitabını tanışladı.

XX əsr Çin ədəbiyyatının ictimai-siyasi həyatla əlaqəsinə dair

AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun Azərbaycan - Asiya ədəbi əlaqələri şöbəsində XX əsr Çin ədəbiyyatının formalaşmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edən inqilabi hadisələrə və ədəbiyyatın qarşılıqlı əlaqəsinə həsr edilmiş seminar keçirilib.

Asiya xalqları ədəbiyyatları ilə bağlı mütəmadi olaraq keçirilən seminarlar çərçivəsində təşkil edilən iclasda şöbə müdiri professor Bədrixan Əhmədli ədəbiyyatın ictimai-siyasi hadisələrin gedişatına olan təsirindən bəhs edib, hər bir xalqın tarixində ədəbiyyatın rolunun əhəmiyyətindən danışdı. Xüsusən də, Çin ədəbiyyatının tanınması və öyrənilməsi, tərcümə və nəşr problemlinə də toxunan alim müasir ədəbiyyat xadimlərinin, Nobel mükafatı qaliblərinin əsərlərinin nəşri və tanınmasının vacibliyini vurğulayıb.

Şöbənin əməkdaşı, aparıcı elmi işçi filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Nərin Cahangirova Çində XX əsr inqilabları və onların ədəbiyyata təsirindən bəhs edən məruzə ilə çıxış etdi. Məruzədə Çin ədəbiyyatının XX əsr qədər daha çox saray ədəbiyyatı, müəyyən təbəqələrə müraciət edən, yalnız xoşbəxt gənclər və ailələr haqqında yazılan, əxlaq dərsəri ilə zəngin ədəbiyyat olmasından bəhs edilmiş, əsrlər boyu nə formaca, nə də ideyaca dəyişməməsinə toxunulmuşdur. XX yüzillikdə isə Çin tarixində bir çox hadisələrin və yeniliklərin baş verməsi, ədəbiyyatın ictimai-siyasi hadisələrlə qarşılıqlı təsirindən danışılmışdır. 1919-cu il mayın 4-də başlayan hadisələrin inqilabi ideyalara, ictimai-siyasi fikrin inkişafına təkan verməsindən, "bay-xua" dili uğrunda mübarizədən bəhs edilmişdir.

Məruzəçi ənənə və müasirlik meyillərinin mübarizəsini Lu Sin, Lao Şi, Qo Mojo, Ba Jin kimi bir sıra yazarların əsərləri əsasında izah etdi. Məruzədə Çin ədəbiyyatının təsirləndiyi başqa bir dövr - "Mədəni İnkilab" mərhələsinə də toxunulub. 1966-1976-cı illəri əhatə edən, daha çox sosialist görüşlərin üstünlük olduğu bu mərhələdə köhnə Çin ədəbiyyatına xas olan, lakin 4 May Hərəkatının ədəbi prinsiplərinə yad olan sxematik süjet və personajların şertiliyi, fərdi üslubdan imtina, oxucunu əyləndirmək istəyi kimi bir çox xüsusiyyətlərin yenidən canlandırılması məsələlərindən bəhs edilərək konkret nümunələrlə şöbə əməkdaşlarının diqqətinə çatdırılıb.

Professor Nadir Məmmədli:

"Dilçilik İnstitutu öz fəaliyyətində hər zaman dünya dilçilik elminin müasir inkişaf meyillərini nəzərə almağa çalışır"

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəylinin təşəbbüsü ilə axtarılarına başlanmış Türk dünyasının ən qiymətli kitablarından biri olan, Mahmud Kaşğarının məşhur "Divanü lüğət-it-türk" əsərinin Azərbaycan dilinə tərcüməsi 86 il sonra - 2023-cü ildə AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun arxivindən tapılmışdır. Müsahibəmizdə prof. Nadir Məmmədli "Divanü lüğət-it-türk" kitabı, bu dəyərli əsərin arxivlərdən tapılması haqqında ətraflı məlumat verdi. Eləcə də Azərbaycanda dilçiliyin inkişafı istiqamətində görülən işlər, aparılan araşdırmalar və beynəlxalq əməkdaşlıq barədə danışdı.

- Nadir müəllim, uzun illər sonra Mahmud Kaşğarının məşhur "Divanü lüğət-it-türk" əsərinin arxivlərdən tapılması Azərbaycan mədəniyyəti üçün böyük hadisə oldu. Bu kitab haqqında məlumat verməyinizi istərdik.

Əvvəla, məlumat üçün deyim ki, 30-cu illərdə SSRİ Elmlər Akademiyasının Azərbaycan filialında işləmiş, özbək əsilli Azərbaycan alimi Xəlil Xocayev Mahmud Kaşğarının məşhur "Divanü lüğət-it-türk" əsərini ilk dəfə ərəb dilindən Azərbaycan dilinə tərcümə etmişdir. Xəlil Xocayev bu kitabın tərcüməsindən sonra "əksinqilabi pantürkist təşkilatın üzvü kimi, həm də Türkiyənin xeyrinə kəşfiyyət işi aparmış şəxs" damğası ilə ittiham olunaraq, 1937-ci ildə güllələnməmişdir. Alimin evində axtarış aparılan zaman "Divan" üzə çıxmamış, itmiş hesab olunmuşdur.

Mahmud Kaşğari "Divanü lüğət-it-türk" ensiklopediyasında türksoylu xalqların dil-ağız özəlliklərini, ləhcələrini, milli-mədəni varlığını toplamış, dövrünə uyğun qrammatika və yazı qaydalarını müəyyənləşdirmişdir.

Əsər yalnız lüğət deyil, türk tayfalarının dil-ləhcə fərqlərini, yayılma areallarını, həyat tərzini, tarixini, mi-fologiyasını, folklorunu, mədəniyyətini öyrənməyə imkan verir.

Mahmud Kaşğari kitaba türklərin davranışlarını və biliklərini nümayiş etdirmək üçün söylədikləri şeir nümunələrini, atalar sözlərini də daxil etmişdir.

Əsər XI əsrin əvvəllərində türk tayfalarının ləhcələri haqqında məlumat verən dialektoloji-etnoloji kitabdır. Eyni zamanda, bəzi türk əfsanələrini, köhnə və yeni inancları, əyləncə, oyunlar, dövrün peşə-sənətkarlıq, ovçuluq, geyim, zərgərlik əşyaları və silahlar, atlar, müxtəlif ərzaq, qida məhsulları və içkilər, xəstəliklər, müalicəvi otlar və dərmanlar haqqında məlumat verən etibarlı və yeganə mənbə, əcdadlarımızın bədii-estetik, poetik antologiyasıdır.

Qeyd edim ki, "Divan"da yer kürəsinə işarə olaraq dairə şəklində türk icmalarının yaşadığı əraziləri göstərən ilk tematik dünya xəritəsi də təqdim edilmişdir. Xəritənin dairəvi formada çəkilməsi göstərir ki, XI əsrdə türklər yerin bu formada olduğunu bildirdilər. Bir sözlə, "Divanü lüğət-it-türk" də türk tayfaları və coğrafiyası haqqında da çox vacib məlumatlar öz əksini tapır.

- Ümumiyyətlə, belə bir dəyərli əsəri araşdırıb ortaya çıxarmaq zərurəti necə yarandı?

Nəzərə çatdırım ki, "Divanü lüğət-it-türk" kitabında ailə və dövlət quruluşu, ictimai həyat, iqtisadi əlaqələr, nəqliyyat, bir sözlə, türklərlə əlaqəli hər şeyi aydınlaşdırın nadir

məlumatlar vardır. Mahmud Kaşğarının türklərin qarşısında ən böyük xidməti budur ki, onların varlığını təxminən min il əvvəl mövcud olan türk icmalarının nümunələri fonunda nümayiş etdirir. Bu səbəbdən kitabın tapılması ümumilikdə türk mədəniyyətinin, onun həyat tərzinin daha dərinə öyrənilməsi baxımından çox vacib idi.

86 il idi ki, bu dəyərli əsər itmiş hesab olunurdu. Biz ötən il AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəylinin təşəbbüsü ilə Dilçilik İnstitutunun arxivində kitabın axtarılarına başladım. Bir qədər axtarışlardan sonra arxivdə bir bağlama tapdıq. Bu bağlama yandırmaq və atmaq üçün nəzərdə tutulmuşdu. Xoşbəhtlikdən, onun içərisində olan 9 qovluğun 9-u da sağlam şəkildə tapıldı.

Bugünlərdə isə, "Divanü lüğət-it-türk"ün 3 cildi çapdan çıxıb. Bu, böyük hadisədir. Xatırladım ki, 2024-cü ildə "Divanü lüğət-it-türk"ün həm də 950 illiyidir. Çap olunmuş kitabları 950 illiyinə həsr olunmuş beynəlxalq konfransın keçirilməsini nəzərdə tuturuq.

- Rəhbərlik etdiyiniz Dilçilik İnstitutunun əsas fəaliyyət istiqamətləri hansılardır? Son zamanlar institutda dilçiliyin inkişafı istiqamətində əldə edilən nailiyyətlər barədə məlumat verərdiniz.

Dilçilik İnstitutu öz fəaliyyətində hər zaman dünya dilçilik elminin müasir inkişaf meyillərini nəzərə almağa çalışır. Azərbaycan dilçiliyinin və Azərbaycan dilinin inkişaf perspektivlərinin müəyyənləşdirilməsi, Azərbaycan dilinin müasir dilçilik metodlarının tətbiq edilməsi ilə tədqiq, Azərbaycan dilinin tarixi morfologiyası, müasir dilçilik çərəyanı və məktəblərinin dərinə və hətərfli öyrənilməsi, nəzəri dilçilik istiqamətində tədqiqatların genişləndirilməsi institut olaraq qarşımızda duran əsas vəzifələrdir. Eyni zamanda, müasir dilçilik nəzəriyyələrinin Azərbaycan dilinin materialları əsasında araşdırılması, müasir texnologiyaların tətbiqi ilə Azərbaycan dilinin və dilçiliyinin inkişafıyla bağlı kompleks proqramların hazırlanması və s. institutun əsas prioritet istiqamətlərindəndir.

2023-cü il ərzində Dilçilik İnstitutunda əldə olunmuş ən mühüm elmi nəticələr sırasına "İşgüzar və akademik kommunikasiyada nitqə verilən tələblər və funksional üslublar", Əbdürrəhim Ərdəbilli Şirvani "Məzhər-üt-türki", eləcə də "Azərbaycan terminoqrafiasının konseptual əsasları" kitabları aiddir.

Bundan başqa, institutda "Dilçiliyin və Azərbaycan dilinin inkişaf perspektivləri" istiqamətində "Qohum və qohum olmayan dillərin müqayisəli tədqiqi problemi" üzrə "Müasir türk dillərinin funksional qramma-

tikası" və "Türk dillərinin tarixi aspektlərdən təhlili" istiqamətində tədqiqatlar aparılmışdır.

Azərbaycan coğrafi obyektlərinin adlarının Hind-Avropa dillərinə transliterasiyası, müasir Hind-Avropa dillərinin fonetik, qrammatik, semantik, funksional-üslubi, linqvo-praqmatik planda tədqiqi, Azərbaycan dili nitq mədəniyyətinin müasir vəziyyəti, problemləri və perspektivləri məsələləri də alim və mütəxəssislərimizin diqqət mərkəzindədir.

Eyni zamanda, mütəxəssislərimiz tərəfindən "Qarabağ" mövzusu ilə bağlı institutda 20 məqalə çap olunmuşdur.

- Nadir müəllim, Dilçilik İnstitutu Türk dünyası ölkələri ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafı istiqamətində hansı tədbirləri həyata keçirir? Perspektivdə nəzərdə tutulan konkret layihələr varmı?

Bu gün bütün türk dövlətləri arasında iqtisadi, mədəni və siyasi əlaqələr gündən-günə daha da yüksək səviyyəyə çatır. Xüsusi olaraq, vurğulamaq lazımdır ki, bu əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi üçün türk xalqları arasında əlçatan və səmərəli ünsiyyət vasitəsinin yaradılması olduqca zəruridir. Bu da öz növbəsində, türkdilli dövlətlərin və cəmiyyətlərin bir-birinə daha da yaxınlaşmasına səbəb olacaq.

Hər kəsə məlumdur ki, müasir dövrdə türk dünyasının müxtəlif aspektlərdən geniş və dərinə tədqiqata cəlb olunması aktual məsələlərdəndir.

Türk dövlətləri ilə əməkdaşlığa gəlincə, institutun Türk dilləri şöbəsi tərəfindən türkdilli ölkələrlə əlaqələr müxtəlif səviyyələrdə davam etdirilir. Alim və mütəxəssislərimiz Türkiyə, Qazaxıstan, Türkmənistan, Özbəkistan və s. ölkələrdə dilçilik elminin inkişafı ilə bağlı keçirilən birgə konfrans və simpoziumlarda iştirak edir, xüsusilə türkologiyaya aid tədbirlərdə aktual və orijinal məruzələrlə çıxış edirlər.

Həmçinin institut əməkdaşları Türk dünyası ölkələri ilə mütərəf tədbirlər keçirir, layihələr icra edir, lüğətlər hazırlayır. Birgə əməkdaşlığa müxtəlif türk dilləri, qədim türk yazılı abidələri ilə bağlı klassik araşdırmalar, müstəqil dövlətlərin dil siyasəti, inkişaf tarixi və s. ilə bağlı tədqiqatlar aiddir.

Biz bu gün də Türk dünyası ölkələri ilə əlaqələrin daha da genişləndirilməsi və möhkəmləndirilməsi, birgə innovativ layihələrin həyata keçirilməsi istiqamətində səylərimizi davam etdiririk.

Çox sağ olun, Nadir müəllim. Müsahibə üçün təşəkkür edirik!

**Müsahibəni apardı: Nərgiz QƏHRƏMANOVA
AMEA Rəyasət Heyəti aparatının ictimaiyyətlə əlaqələr, mətbuat və informasiya şöbəsinin Elektron informasiya sektorunun müdiri**

YENİ NƏŞRLƏR

"Azərbaycanın Mil-Qarabağ bölgəsinin ilk tunc dövrü maddi mədəniyyəti" adlı kitabının təqdimatı

AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanasında (MEK) Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 101-ci ildönümü çərçivəsində Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Humanitar Fənlər kafedrasının baş müəllimi t.ü.f.d. Cəmilə Həsənovanın qələmə aldığı "Azərbaycanın Mil-Qarabağ bölgəsinin ilk tunc dövrü maddi mədəniyyəti" adlı kitabının təqdimatı keçirilib.

Bildirib və kitab haqqında məlumat verib. Bildirib ki, monoqrafiya Azərbaycanın Mil-Qarabağ bölgəsinin ilk tunc dövründə olan maddi mədəniyyətinə həsr edilib, bu ərazilərdə olan yaşayış və qəbir abidələri, həmçinin bu diyarın təbii coğrafi şəraiti dərinlən öyrənilib. Müəllif onu da qeyd edib ki, kitabda araşdırılan Qarabağ abidələrini atası ilə bige qarış-qarış gəzib.

Tədbirdə iştirak edən AMEA Qadınlar Şurasının sədri, fəlsəfe elmləri doktoru Rəna Mirzəzadə, Nəsimi rayonu Ağbırçəklər Cəmiyyətinin sədri, Modern Ailə və İnkişaf İctimai Birliyinin sədri, yazıçı Zərifə Quliyeva, AMEA Rəyasət Heyəti aparatı Elmi irs şöbəsinin müdiri tarix elmləri doktoru Zemfira Hacıyeva, fizika elmləri doktoru professor Adilə Abbasova, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru professor Səlimə Mehdiyeva, Vətən Müharibəsi Veteranları İB-in Yasamal rayon şöbəsinin sədri istefada olan mayor Salman Hüseynov, I Qarabağ müharibəsinin qazisi Babək Qocayev və digər çıxışçılar Azərbaycanın tarixi bölgələri haqqında aparılan tədqiqatların vacibliyinə toxunublar və sözügedən nəşri tələb və gənc nəsillər üçün böyük sərvət kimi qiymətləndiriblər.

Tədbiri giriş sözü ilə açan MEK-in direktoru texnika elmləri üzrə fəlsəfe doktoru, dosent Hüseyn Hüseynov kitabı atasının I Qarabağ müharibəsinin veteranı, polkovnik Vaqif Cəfərovun 75 illik yubileyinə həsr edilən müəlliflə gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb. I Qarabağ şəhidi Ramil Hüseynovun qardaşı olaraq vətən uğrunda döyüşən, torpaqlarımızı işğaldan azad edən, xalqına qələbə sevinci yaşadan Azərbaycan Ordusu ilə hər zaman qürur duyduğunu diqqətə çatdıran direktor Ali Baş Komandan Prezident İlham Əliyevə cənsağlığı, şəhidlərə rəhmət diləyib.

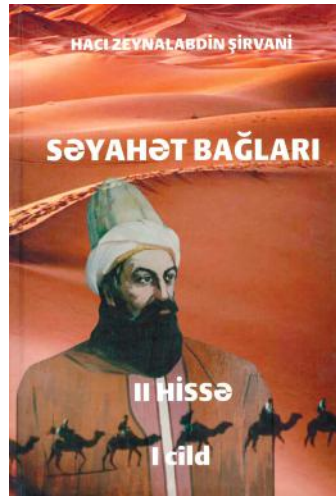
"Vətən fədailərini yaddaşlarda saxlayaraq gələcək nəsillərə ötürmək, bizi Zə-

fərə qovuşdurub özləri əbədiyyətə yüksələn igid oğulların xatirəsini daim qəlbimizdə yaşatmaq hər birimizin borcudur"- bu fikirləri MEK-in Qarabağ müharibəsi qəhrəmanları fondunun rəhbəri, MEK Qadınlar Təşkilatının sədri Rökəmə Səfərzadə çıxışı zamanı səsləndirib və müəllifin uzun illər tədqiqatının bəhrəsi olan bu kitabının təqdimatının MEK-in sözügedən fondunda keçirilməsinin heç də təsadüf olmadığını vurğulayıb.

Təqdimatda kitabın müəllifi t.ü.f.d. Cəmilə Həsənova gördüyü işlərdə hər zaman onu ruhlandırın, bu yolda irəliləməyə dəstək olan, ömrünün 40 ilini Daxili İşlər Nazirliyinə həsr etmiş, eyni zamanda I Qarabağ müharibəsinin veteranı, həyatdan vaxtsız köçən atasına həsr etdiyini

H.Z.Şirvaninin "Səyahət bağları"

Səyyah, şair, etnoqraf, filosof, coğrafiyaşünas alim Hacı Zeynalabdin ibn İsgəndər Şirvani Nəmetullahi (1780-1838) özünün "Riyaz əs-siyahət", "Hədayiq əs-siyahət" və "Bustan əs-siyahət" adlı əsərlərində Asiya, Avropa və Afrika xalqlarının mədəniyyəti, ictimai fikri, fəlsəfəsi, ədəbiyyatı və tarixi haqqında qiymətli məlumatlar vermişdir.

"Riyaz əs-siyahət" əsərinin önəmli hissəsi 1821-ci ildə Qomşədə və digər

hissəsi isə 23 iyul 1827-ci ildə Şiraz şəhərində tamamlanmışdır.

Azərbaycanlı tarixçi A.A.Bakıxanov, rus tarixçisi akademik B.A.Dorn, rus şərqşünası N.B.Xanikov, azərbaycanlı maarifçi F.Köçərli, rus səyyahı Nikolay Mikluxa-Maklay, fransız şərqşünası Anri Massenin çox böyük qiymət verdiyi bu əsərin II hissəsinin I cildi artıq doğma dilimizə tərcümə edilərək oxucuların ixtiyarına verilmişdir. Əsər fars dilindən Azərbaycan dilinə AMEA akademik Ziya Bünyadov adına Şərqşünaslıq İnstitutunun İran tarixi və iqtisadiyyatı şöbəsinin elmi işçisi Şahin Yəhyayev tərəfindən tərcümə edilmişdir. Tərcümə edilmiş əsərin elmi redaktoru coğrafiya elmləri doktoru professor Zakir Eminov, rəyçiləri isə tarix elmləri doktoru professor Şahin Fazil və tarix elmləri doktoru Vasif Qafarovdur.

Azərbaycan dilinin qrammatikası

AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun Elmi şurasının qərarı ilə Əməkdar elm xadimi professor Qəzənfər Kazımovun "Azərbaycan dilinin qrammatikası" kitabı işıq üzünə görüb.

Kitabın elmi redaktoru professor Nadir Məmmədli, rəyçilər professor Tofiq Müzəffəroğlu və filologiya elmləri doktoru Aynel Məşədiyəvadır.

Dilimizin qrammatik quruluşunun iki sahəsinin - morfologiya və sintaksisi birlikdə nəzərdə tutulan sözügedən kitab ümumi dilçiliyin və Azərbaycan dilçiliyinin son nailiyyətləri, müəllifin bu sahədə

uzun illərdən bəri qazanmış olduğu təcrübə əsasında yazılmışdır. Nitq hissələri və mühüm morfoloji kateqoriyalar adlarının dəyişmə, feillərin təsərif sistemi yeni baxış əsasında işlənmiş, nitq hissələrinə keçid prosesləri xüsusi nəzərə alınmışdır.

"Azərbaycan dilinin qrammatikası" dərsliyinin predmetinə eyni zamanda söz birləşmələri, cümlə, mətn sintaksisi məsələləri daxildir.

Ali məktəblərin filologiya fakültələri üçün nəzərdə tutulan bu dərslikdən magistrlər, doktorant və müəllimlər istifadə edə bilərlər.

İnklüziv sosial müdafiə

Elm və Təhsil Nazirliyinin İqtisadiyyat İnstitutunun İnküziv sosial inkişaf şöbəsinin müdiri İqtisad elmləri doktoru Rəsmiyə Abdullayevanın "İnküziv sosial müdafiə" kitabı çapdan çıxıb.

İqtisadiyyat İnstitutunun Elmi şurasının qərarı ilə nəşr edilən monoqrafiyanın elmi redaktoru professor Nazim Müzəffərli, rəyçiləri professor Rəşad Muradov və dosent Allahyar Muradovdur.

Monoqrafiyada inklüziv sosial müdafiə sisteminin nəzəri əsasları, sosial müdafiə sisteminin dövlət tənzimləməsi istiqamətləri verilmişdir. Azərbaycanın sosial müdafiə sisteminin mövcud vəziyyəti qiymətləndirilmiş, ölkəmizdə sosial müdafiə sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətləri göstərilmişdir.

Kitab elmi işçilər, ali məktəb müəllimləri, tələbələr, doktorantlar və geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

ELAN-MÜSABİQƏ

Ədəbiyyat İnstitutu

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu aşağıdakı vəzifələri tutmaq üçün müsabiqə elan edir:

"Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı və yazılı abidələr" şöbəsi üzrə

Şöbə müdiri

"Ortaq başlanğıc və intibah dövrü Azərbaycan ədəbiyyatı" şöbəsi üzrə

Baş elmi işçi - 1 yer

Aparıcı elmi işçi - 1 yer

"Orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı" şöbəsi üzrə

Aparıcı elmi işçi - 2 yer

Böyük elmi işçi - 1 yer

"Füzulşünaslıq" sektoru üzrə

Aparıcı elmi işçi - 1 yer

"Erkən realizm və Yeni dövr Azərbaycan ədəbiyyatı" şöbəsi üzrə

Şöbə müdiri

"XX əsr (Sovet dövrü) Azərbaycan ədəbiyyatı" şöbəsi üzrə

Şöbə müdiri

"Uşaq ədəbiyyatı" şöbəsi üzrə

Şöbə müdiri

Aparıcı elmi işçi - 1 yer

"Cənubi Azərbaycan ədəbiyyatı" şöbəsi üzrə

Şöbə müdiri

Aparıcı elmi işçi - 2 yer

"Dünya ədəbiyyatı və komparativistika" şöbəsi üzrə

Böyük elmi işçi - 1 yer

"Azərbaycan-Asiya ədəbi əlaqələri" şöbəsi üzrə

Aparıcı elmi işçi - 2 yer

"Ədəbiyyat nəzəriyyəsi" şöbəsi üzrə

Böyük elmi işçi - 1 yer

"Ədəbi tənqid" şöbəsi üzrə

Aparıcı elmi işçi - 3 yer

"Mətbuat tarixi və publisistika" şöbəsi üzrə

Şöbə müdiri

Aparıcı elmi işçi - 2 yer

Sənədlər müsabiqənin tələblərinə uyğun olaraq elan dərc edilən gündən etibarən bir ay müddətində aşağıdakı ünvana təqdim edilməlidir.

Ünvan: AZ 1143, Bakı şəhəri, Hüseyn Cavid pr., 117, V mərtəbə, 501-ci otaq, AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu

Dilçilik İnstitutu

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu ştatda vakant olan vəzifəni tutmaq üçün müsabiqə elan edir.

Vakant yer Türk dilləri şöbəsi üzrə böyük elmi işçi vəzifəsinə 1 yerdir.

Müsabiqədə magistrantlar və filologiya üzrə fəlsəfe doktorları iştirak edə bilərlər. Sənədlər müsabiqənin tələblərinə uyğun olaraq, elan dərc edilən gündən etibarən 1 ay müddətində elmi katibliyə təqdim edilməlidir.

Ünvan: AZ1143, Bakı ş., H.Cavid pr., 117, V mərtəbə, AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu
Elmi katib: (+994 12) 5372088

Mərkəzi Elmi Kitabxana kitabsevərləri "Açıq qapı" günlərinə dəvət edir

3-4 iyun 2024-cü il tarixlərində Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Mərkəzi Elmi Kitabxanasında (MEK) "Açıq qapı" günləri keçiriləcək.

Kitabsevərlər qeyd edilən tarixlərdə Azərbaycanın zəngin mədəni irsinin mühafizə olunduğu MEK-də oxucular üçün yaradılmış şəraitlə, göstərilən xidmətlərlə, zəngin kitab fondu, elektron kataloq, kitabxana sistemləri ilə və s. yaxından tanışlıq imkanı əldə edəcəklər.

Tədbir çərçivəsində kitabsevərlər MEK-in Sərgi salonunda Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin həyat və siyasi fəaliyyətini əks etdirən nəşrlərdən ibarət guşələr və hal-hazırda davam edən müxtəlif mövzulu guşələrə baxacaq, "Naxçıvan MR-100", "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili", "Məhəmməd Füzuli-530", "Əziz Sancar" adlı sərğilərlə tanış olacaqlar.

"Açıq qapı" günləri 3-4 iyun saat 10:00-dan 18:00-dək davam edəcək. Giriş sərbəstdir.

Qeyd edək ki, MEK-ə yaxınlaşan ziyarətçilərin şəxsiyyətlərini təsdiq edən hansısa bir sənədin üzərində olması mütləqdir.

Redaksiya heyəti:

İsa Həbibbəyli, Arif Həşimov, Dilqəm Tağıyev, İbrahim Quliyev, Nərgiz Paşayeva, Rəşad Əliyev, Tofiq Nağıyev, İradə Hüseynova, Gövhər Baxşəliyeva, Cəmil Əliyev, İsmayıl Hacıyev, Fuad Əliyev

Baş redaktor: Ağahüseyn Şükürov

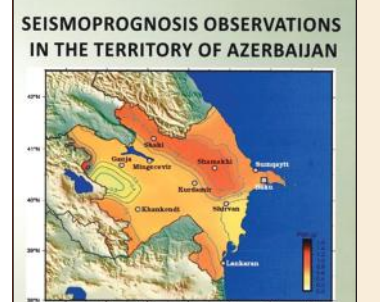
Ünvan: AZ 1001, Bakı, İstiqlaliyyət küçəsi 30.
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyəti
e-mail: elm.nauka.gazet@gmail.com

Tiraj: 2000

Спорт науке помогает

стр. 10 ⇨

SEISMOPROGNOSIS OBSERVATIONS IN THE TERRITORY OF AZERBAIJAN

Новаторский подход к наблюдению

стр. 11 ⇨

В преддверии Летней школы

стр. 11 ⇨

ANAS hosted the 100th jubilee of an esteemed figure Ata Tarzibashi

стр. 12 ⇨

Расширяя связи с тюркским миром

Состоялось очередное заседание Президиума Национальной академии наук Азербайджана

В мероприятии приняли участие президент НАНА академик Иса Габиббейли, члены президиума и заведующие отделами его аппарата, директор и ученые секретари научных учреждений и организаций академии, а также известный киркукский исследователь, поэт и писатель Шамсадин Кузечи и др.

Открыв заседание вступительным словом, академик Иса Габиббейли ознакомил присутствующих с вопросами, стоящими на повестке дня.

Первым на рассмотрение был вынесен вопрос об организации визита почетного члена НАНА, лауреата Нобелевской премии профессора Университета Северной Каролины (США) Азиза Санджара в Национальную академию наук Азербайджана и Нахчыванскую Автономную Республику и о мероприятиях, которые будут реализованы в рамках этого визита.

Научная политика тюркского мира

Так, в рамках визита на расширенном заседании Президиума НАНА будет прослушан доклад Азиза Санджара "Научная политика тюркского мира: реалии и призывы", и это будет одна из редких встреч с лауреатом Нобелевской премии, которая пройдет в Академии наук. Также академик подчеркнул, что известие о визите ученого в страну было встречено с воодушевлением со стороны общественности, многие общественно-политические деятели изъявили желание участвовать на встрече с ученым.

Руководитель НАНА отметил также, что визит Азиза Санджара в нашу страну полностью соответствует политике, проводимой главой государства в сфере расширения связей с тюркским миром, подоб-

ные мероприятия будут реализовываться в Академии наук и в дальнейшем.

На заседании также обсуждался вопрос об организации визита президента Академии наук Туркменистана профессора Аллаберды Аширова в НАНА, а в рамках Дней культуры Туркменистана в Баку ряд общественно-политических деятелей страны посетит Азербайджан. "Встречи с Аллаберды Ашировым, - продолжил далее академик, - пройдут в президиуме и научных учреждениях НАНА, кроме того, при участии профессора состоится открытие Центра туркменской литературы имени Махтумкули Фараги в Институте литературы имени Низами Гянджеви НАНА, а также состоится международная конференция "Махтумкули Фараги и азербайджанская литература".

Учитывая все вышесказанное, Президиум НАНА принял соответствующее постановление об организации визита профессора Аллаберды Аширова в Академию наук на высшем уровне.

Экология, туризм

Помимо этого, на заседании было принято постановление об организации на высшем уровне научно-практической конференции "Роль общенационального лидера Гейдара Алиева в оздоровлении окружающей среды в Азербайджане" и выставки произведений живописи, посвященных 101-й годовщине со дня рождения великого лидера азербайджанского народа Гейдара Алиева. Мероприятия состоялись 23-24-го мая 2024 года при совместной организации НАНА и министерств экологии и природных ресурсов, а также науки и образования.

Следующим на рассмотрение был вынесен вопрос о проведении совместной с Государственным

агентством по туризму (ГАТ) международной научной конференции, посвященной археологическому туризму. Академик Иса Габиббейли напомнил, что в прошлом году ознаменовались с археологическими раскопками работами, которые велись сотрудниками Института археологии и антропологии (ИАА) НАНА на горе Бешбармаг и сообщили, что археологические исследования проводились в соответствии с договором, подписанным между ГАТ и ИАА, и подчеркнул значимость плодотворного сотрудничества с точки зрения пропаганды богатой и древней истории Азербайджана.

Затем директор Института археологии и антропологии НАНА доктор философии по истории, доцент Фархад Гулиев рассказал о проектах, которые реализуются совместно с госагентством, и подготовке к конференции. Он отметил, что начата работа по созданию 3D каталогов исследуемых археологических памятников, а также рассказал о мероприятиях, которые реализуются в сфере электронной археологии.

Президиум НАНА принял постановление об организации международной научной конференции, которая пройдет совместно с Государственным агентством по туризму, на высшем уровне.

В рамках литературно-книжного фестиваля

Далее на заседании обсуждался вопрос об участии Национальной академии наук Азербайджана в Третьем литературно-книжном фестивале тюркского мира. Академик Иса Габиббейли сообщил, что на фестивале, который будет проходить с 24-го по 31-е мая в парке Академии наук, в этот раз примет участие и Турецкая Республика Се-

верного Кипра. Каждый день фестиваля будет посвящен одной стране - Кыргызстану, Узбекистану, Венгрии, Казахстану, Азербайджану, Турции, Туркменистану и Турецкой Республике Северного Кипра.

Говоря о программе фестиваля, пресс-секретарь Союза писателей Азербайджана, руководитель проекта, председатель Международного союза авторов тюркского мира Хаял Рза сообщила, что в фестивале примут участие известные ученые, поэты и издатели тюркских государств, в рамках мероприятия будут организованы часы поэзии, дискуссии, презентации книг.

Президиум НАНА принял постановление об участии Академии наук в фестивале на высшем уровне.

Кроме того, на заседании был рассмотрен вопрос о 100-летнем юбилее выдающегося туркменского ученого Ата Тарзибаша.

На мероприятии также были приняты постановления о переводе докторанта Института археологии и антропологии НАНА Эмина Фаталиева, обучающегося по программе подготовки докторов философии, с очного на заочное обучение по собственному желанию, а также о проведении 230-летнего юбилея Аббасгулу Ага Бакиханова и 120-летнего юбилея академика Мамеда Ариффа Дадашзаде.

В связи с вышеуказанными вопросами своими мыслями и предложениями поделились академики Ариф Гашимов, Расим Алигулиев, Ирада Гусейнова, Говхар Бахшалиева, Мухтар Иманов, член-корреспондент НАНА Гурбан Етирмишли, доктор философии по технике Гусейн Гусейнов, доктор философии по математике Фариз Иманов, известный киркукский исследователь, поэт и писатель Шамсадин Кузечи и др.

В память о великом лидере

Общенациональный лидер Гейдар Алиев реализовал важные программы, направленные на сохранение биоразнообразия в Азербайджане

Великий лидер Гейдар Алиев оказывал внимание развитию всех сфер, в том числе и области экологии, реализовывал программы по озеленению, нацеленные на рациональное использование природных ресурсов, охрану окружающей среды и сохранение биоразнообразия, а также осуществлял мероприятия, направленные на переработку отходов.

Об этом президент НАНА академик Иса Габиббейли рассказал в своем выступлении на научно-практической конференции "Роль общенационального лидера Гейдара Алиева в оздоровлении окружающей среды в Азербайджане", которая прошла при совместной организации Академии наук и министерств экологии и природных ресурсов, а также науки и образования.

В традициях озеленения

Руководитель НАНА подчеркнул, что великий лидер Гейдар Алиев, который отличался своими универсальными взглядами и многогранной деятельностью, является одной из редких личностей в истории государственности Азербайджана. Академик сообщил, что еще в годы советской власти общенациональный лидер подготовил наш на-

род к независимости в свете идеологии азербайджанства.

Отметив выдающиеся заслуги общенационального лидера и в охране флоры и фауны в республике, глава НАНА добавил, что по инициативе гениального руководителя в советский период в стране были восстановлены уже существующие и созданы новые заповедники и заказники, а для сохранения генофонда флоры и фауны была учреждена "Красная книга" Азербайджана. "В годы независимости, - отметил он, - начался новый этап проводимой политики по оздоровлению окружающей среды в Азербайджане, закладке национальных парков, сохранению экологического баланса и биоразнообразия. Кроме того, в рамках Года Гейдара Алиева ученые в свете призывов периода независимости вновь довели до общественности информацию о мероприятиях, реализованных общенациональным лидером в сфере экологии: в память о великом лидере и для продолжения заложенной им традиции озеленения в НАНА был разбит Парк редких деревьев".

СОР29 - признание уважения и доверия

Сказав, что идеи великого лидера Гейдара Алиева в современный период продолжает и развивает в со-

ответствии с национальными и государственными интересами Президент Ильхам Алиев, академик Иса Габиббейли добавил, что сегодня Азербайджан полностью восстановил территориальную целостность и стал одним из влиятельных государств мира.

Руководитель НАНА отметил, что по Распоряжению главы государства 2024 год объявлен в нашей стране Годом солидарности во имя зеленого мира, Карабах и Восточный Зангезур, а также Нахчыванская Автономная Республика объявлены зонами зеленой энергии, на освобожденных от оккупации территориях реализуются проекты "умный город", "умное село" и т.д.

Подчеркнув, что Азербайджан - одно из государств, которые лидируют в глобальной борьбе с изменениями климата, академик Иса Габиббейли добавил, что принятие единогласного решения о проведении в нашей стране COP29 наглядно свидетельствует об уважении и доверии международного сообщества Президенту Ильхаму Алиеву и Азербайджану.

В заключение своего выступления академик Иса Габиббейли поздравил сотрудников Министерства экологии и природных ресурсов с их профессиональным праздником, который отмечался 23 мая, и пожелал им успехов в дальнейшей деятельности.

Сохранить язык и литературу

Академик Иса Габиббейли принял участие в панели, посвященной 90-летию Союза писателей Азербайджана

В рамках Третьего литературно-книжного фестиваля тюркского мира (III LitBookFest), который проходит в Академическом парке перед Главным зданием НАНА, состоялась панель, посвященная 90-летию Союза писателей Азербайджана (СПА).

В мероприятии приняли участие президент НАНА академик Иса Габиббейли, председатель Союза писателей (СП) Азербайджана народный писатель Анар, зампреда СПА Эльчин Гусейнбейли, представитель Турции в СПА Имдат Авшар, завотделом Института литературы имени Низами Гянджеви НАНА профессор Асиф Рустамли, писатели, поэты и представители научной общественности. Панель состоялась при модераторстве профессора Асифа Рустамли.

Открыв мероприятие вступительной речью, народный писатель Анар рассказал о славном пути, пройденном СПА за 90 лет, роли руководимой им организации в развитии литературы и литературоведения в стране, а

также исключительных заслугах в подготовке нового поколения писателей.

В своем выступлении президент НАНА академик Иса Габиббейли сообщил, что на протяжении долгих лет Национальная академия наук Азербайджана и Союз писателей Азербайджана осуществляют совместную деятельность, нацеленную на сохранение национально-духовных ценностей, языка и литературы Азербайджана. Академик отметил, что Союз писателей Азербайджана всегда с честью и достоинством служил идеологии азербайджанства, во главе организации стояли выдающиеся писатели страны, и даже в самые сложные периоды советской власти Союз писателей Азербайджана проявлял истинный героизм, защищая нашу литературу, национальную идентичность и родной язык.

Высоко оценив деятельность Анара, академик Иса Габиббейли подчеркнул, что под его председательством начался новый этап развития СПА, Анар стоит на страже азербайджанской литературы, а также реализует важные мероприятия по подготовке нового поколения поэтов и писателей. "В настоящее время, - продолжил академик Иса Габиббейли, - в Институте литературы идет работа над монографией, которая станет ценным вкладом в 90-летие Союза писателей Азербайджана".

Затем на панели выступили Эльчин Гусейнбейли, Имдат Авшар, Асиф Рустамли, главный редактор журнала "Гобустан" Пярвин Нуралиева и т.д.

Отметим, что III LitBookFest проходит при организации Международного союза авторов тюркского мира и при поддержке Министерства культуры и Союза писателей Азербайджана, а также парламентского комитета по культуре, Международной организации тюркской культуры (TÜRKSOY), Международного фонда тюркской культуры и наследия, НАНА, Исполнительной власти Баку, Международной тюркской академии, Турецкого агентства по сотрудничеству и координации (ТКА) и других организаций.

Спорт науке помогает

В НАНА награждены победители чемпионата по футболу, посвященного 101-й годовщине со дня рождения общенационального лидера Гейдара Алиева

24 мая состоялись решающие матчи чемпионата сотрудников Академии наук по футболу, который проходил при организации Свободного профессионального союза (СПС) и Совета молодых ученых и специалистов НАНА, после чего состоялась церемония награждения победителей.

За первое место боролись команда Республиканского центра сейсмологической службы (РЦСС) и объединенная команда институтов литературы имени Низами Гянджеви, истории и этнологии имени А.А.Бакиханова, права и прав человека. Победителем чемпионата стала команда РЦСС.

В борьбе за третье место на матче объединенная команда аппарата Президиума НАНА, издательства "Элм" и Центральной научной библиотеки победила команду Института археологии и антропологии и завоевала бронзовые медали.

После матчей на стадионе, расположенном в Академическом городке, состоялась церемония награждения. В мероприятии приняли участие президент НАНА академик Иса Габиббейли, члены Президиума НАНА, председатель СПС НАНА доктор философии по политическим наукам Сянан Гасанов, директора научных учреждений и организаций НАНА, председатели организаций профсоюзов, молодые ученые и болельщики команд.

В своем выступлении на церемонии академик Иса Габиббейли рассказал о внимании, которое уделяется государством развитию спорта в Азербайджане, и мероприятиях, реализованных в данной сфере общенациональным лидером Гейдаром Алиевым и Президентом Ильхамом Алиевым.

Руководитель НАНА сообщил, что чемпионат по футболу является составной частью мероприятий по организации досуга сотрудников Академии наук, которые наряду с научной деятельностью имеют возможность продемонстрировать свои навыки и способности; с этой же целью организовываются выставки произведений живописи, авторами которых являются сотрудники НАНА.

Академик Иса Габиббейли поблагодарил СПС и Совет молодых ученых и специалистов НАНА за организацию чемпионата на высоком уровне и соблюдение прозрачности. Затем он вручил капитану футбольной команды РЦСС Азери Искендерову Кубок чемпионата и медали за первое место. Также были вручены сертификаты, медали и денежные призы обладателям второго и третьего мест.

Прием на высоком уровне

Президент НАНА встретился с профессором из Польши

Президент НАНА академик Иса Габиббейли встретился с польским ученым-литературоведом, профессором Белостокского государственного университета Марек Кохановским.

Говоря об азербайджано-польских научно-литературных связях, академик Иса Габиббейли сообщил, что в последние годы между учеными-литературоведами обеих стран налажены широкие связи. Академик отметил, что в Азербайджане ведутся научные изыскания, связанные с польской литературой, и подчеркнул значение совместных исследований в данной сфере.

Руководитель НАНА добавил также, что необходимо еще больше расширить сотрудничество между научными организациями обеих стран, так как заложен крепкий фундамент в области реализации совместных исследовательских проектов, перевода научно-литературных трудов и издания книг, а также обмена статьями. Особо подчеркивалось, что существуют перспективные возможности для изучения и пропаганды азербайджанской литературы в Польше и польской литературы - в Азербайджане.

В своем выступлении польский ученый-литературовед профессор Марек Кохановский поблагодарил руководство НАНА за прием на высоком уровне и выразил заинтересованность университета, который он представляет, в ещё большем развитии двусторонних научно-литературных связей. Кроме того, Марек Кохановский сообщил, что в Польше планируется организовать ряд мероприятий с участием азербайджанских ученых, а также начать реализацию совместных проектов.

В ходе встречи были обсуждены перспективы дальнейшего сотрудничества между НАНА и Белостокским университетом, выдвинуты предложения и достигнуто соглашение по интересующим обе стороны вопросам.

Новаторский подход к наблюдению

Землетрясения не присылают нам точных и заблаговременных оповещений

SEISMOPROGNOSIS OBSERVATIONS IN THE TERRITORY OF AZERBAIJAN

Можно ли предотвратить опасные геодинамические события на глубине? - этот вопрос среди ученых-сейсмологов - один из самых обсуждаемых. По мнению некоторых экспертов, сделать это невозможно, но можно снизить риск этих событий.

Причем не только на основе повсеместного внедрения сейсмостойкого строительства, но и создания так называемых "сеймопаспортов" для наиболее значимых строений: концертных залов, университетов, государственных учреждений. В частности, это мнение в беседе с нашим корреспондентом высказал известный израильский ученый-геофизик, профессор Тель-Авивского университета Лев Эпельбаум. Сегодня он - гость нашей редакции.

Лев Виленович, как в геофизике обстоят дела с предсказуемостью землетрясений? И в чем заключается сложность проблемы?

- Возможные геофизические сигналы о геодинамических подвижках, которые могут обусловить землетрясения (кстати, могут и не обусловить), доходят к нам из больших глубин. Это изменения скоростей продольных и поперечных сейсмических волн и их соотношения, вариации магнитного и электромагнитного полей, поля силы тяжести, ряда геохимических параметров. Понятно, что эти данные "по пути", а также при регистрации на земной поверхности сильно осложняются разного рода помехами. Другие используемые данные, например спутниковые измерения GPS и InSAR, указывают в основном на поверхностные (приповерхностные) изменения, которые не всегда могут быть связаны с аномалиями на глубине. Чтобы отсеять шумы и подчеркнуть полезный сигнал, необходимо применять комплексные численные методологии, основанные на методах теории информации и вейвлет-подхода.

В сейсмологии обычно разделяют сейсмологические прогнозы на долгосрочные, среднесрочные и краткосрочные. В чем состоит главная проблема?

- Проблема именно в краткосрочных прогнозах (дни-часы). Выдающийся советский и российский, а в последние годы американский сейсмолог В.И. Кейлис-Борок, говорил: "Дайте нам возможность поставить геофизические сенсоры рядом с очагами землетрясений, и мы получим разрешаемые системы алгебраических уравнений, позволяющие получать точные предсказания опасных геодинамических событий".

Кроме того, проблема еще и в том, что очаги землетрясений обычно залегают на глубинах в десятки и сотни километров, где датчики никак не поставишь. Иногда сейсмические очаги находятся на глубинах в несколько километров, где в принципе сенсоры могут быть установлены. Вопрос только - где, так как землетрясения не присылают нам точных и заблаговременных оповещений.

В середине мая на Земле была зафиксирована сильнейшая магнитная буря. Повлияла ли она на сейсмологическую обстановку?

- Мы сейчас находимся в середине 11-летнего цикла солнечной активнос-

В Азербайджане создана уникальная наблюдательная сеть, включающая первичную телеметрическую сеть примерно из полусотни современных станций Kinemetrics

ти. Прошедшее магнитное возмущение относилось к наивысшей категории интенсивности (G5), и действительно было сильнейшим за последние 20 лет. Достаточно сказать, что полярные сияния на Земле наблюдались в регионах, где в регистрируемые времена этого не происходило. Конечно, возмущения магнитного поля такой интенсивности, охватывающие всю планету, не могут не повлиять на сейсмологические параметры. Однако это влияние является сильно нелинейным, трудно оцениваемым (и весьма нелегко рассчитываемым), и может иметь запаздывающий характер.

Как известно, на получение Госпремии Азербайджана выдвинуто несколько кандидатов азербайджанских ученых (сейсмологов и геофизиков), с которыми вы, конечно, были знакомы, когда жили в Баку и работали в тогда еще академическом Институте геологии. Что вы можете сказать об этих исследователях?

- Для меня большая честь поддерживать представление моих коллег на эту престижную премию. Эта номинация базируется на новаторском научно-исследовательском проекте "Создание и внедрение цифровой трехуровневой

технологической (наземной, приповерхностной, спутниковой) системы мониторинга сейсмо-геодинамической активности на территории Азербайджана: результаты и перспективы" (2000-2023), авторами которого являются член-корреспондент НАНА Гурбан Етирмишли, действительный член НАНА Фахраддин Гадиров, доктора философии по наукам о Земле Сабина Кязимова и Рафиг Сафаров.

Я знаком с профессорами Ф. Гадировым и Г. Етирмишли несколько десятков лет, около десяти лет - с молодыми учеными С. Кязимовой и Р.Сафаровым. Много раз участвовал в международных научных конференциях совместно с этими учеными, и везде они демонстрировали высокий уровень докладов о своих сейсмологических исследованиях, результаты которых были опубликованы затем в журналах, индексируемых в международных базах данных, в нескольких монографиях и многочисленных эффектных презентациях на международных ассамблеях и симпозиумах. На этих авторов неоднократно ссылаются в зарубежной печати, они издают прекрасные информативные журналы, направленные (в основном, но не только) на освещение сейсмологических и геодинамических исследований в Азербайджане.

Что, по вашему мнению, отличает этих авторов?

- Я бы сказал так: не только обширные исследования, но и новаторский подход к наблюдению. В Азербайджане создана уникальная наблюдательная сеть, включающая первичную телеметрическую сеть примерно из полусотни современных станций Kinemetrics. Она также включает в себя GPS-наблюдения, спутниковые оценки InSAR, наблюдения за вариациями магнитных и гравитационных полей, изменениями концентрации газа радон, вариациями электромагнитных полей и геохимические наблюдения. Такой комплексный подход является редкостью в мировом научном сообществе и подчеркивает стремление авторов расширить границы геодинамических исследований.

Упомянутые авторы продемонстрировали множество достижений. По данным GPS и разрезам сейсмотографии определено тектоническое положение Центрально-Каспийской сейсмической зоны. Впервые для Азербайджана и соседних территорий подготовлены карты распределения эпицентров и вероятных максимальных магнитуд сильных землетрясений в масштабе 1:500 000. На основе комплексных данных GPS и технологий InSAR было показано пространственное положение Кавказской плиты и разработана новая сейсмогеодинамическая модель Азербайджана, основанная на концепциях тектоники плит. Разработана карта микросейсмического районирования города Баку, определены зоны с высокой вероятностью опасности в зависимости от типа зданий и геологических структур. Построены комплексные карты деформационно-напряженного состояния сейсмогенных зон Азербайджана. В Агсу-Шамахинском районе проведены уникальные детальные палеосейсмические исследования. В районе Минячевирского водохранилища для оценки пространственно-временных параметров техногенных (искусственных) сейсмических событий разработаны и успешно применяются методы комплексного сингулярного спектрального анализа и эмпирической модальной декомпозиции. Этот список можно существенно расширить.

И нет никаких сомнений, что проведенные масштабные комплексные исследования, имеющие огромное теоретическое и прикладное значение, будут достойны Государственной премии Азербайджана.

Галия АЛИЕВА

В преддверии Летней школы

Ученый из Татарстана ознакомился с археологическими памятниками Азербайджана

Завотделом регистрации и паспортизации памятников Института археологии и антропологии НАНА доцент Михаил Мустафаев и директор Института археологии Академии наук Республики Татарстан (Россия) Айрат Ситдигов посетили Билясуварский и Астаринский районы, чтобы ознакомиться с археологическими памятниками, расположенными на их территории.

Ученые-археологи встретились с главой исполнительной власти Билясуварского района Фаигом Гурбатовым и обсудили состояние археологических памятников, а также проделанную работу и новые планы.

В ходе встречи татарстанский ученый отметил, что с июля этого года между Институтом археологии Академии наук РТ и Институтом археологии и антропологии НАНА в Билясуварском районе будет организована Летняя школа. В связи с этим, в рамках практической и теоретической подготовки группы археологов будут подготовлены топопланы города Чель-Агдам, замка Шахрияр, городища Шахрияр и Агдамского замка, а также пройдут геодезические и поисковые археологические исследования.

Далее состоялось посещение Музея Диярсухнасылы Билясуварского района и археологических материалов, обнаруженных на территории района. Затем археологи посетили Астаринский район - в прошлом году ученые уже осматривали археологический объект крепости Алиша.

В планах - научная коллаборация

Представители чилийской обсерватории ALMA посетили ШАО

Главный астроном чилийской обсерватории ALMA доктор астрономических наук Дэвид Реболledo, доктор философии по астрономии и координатор по рекламе и связям с общественностью Николас Лира посетили Шамахинскую астрофизическую обсерваторию имени Н.Туси (ШАО) Министерства науки и образования.

Гостей сопровождал временный поверенный в делах Республики Чили в Азербайджане Джанкарло Алаберти Барриос. Целью визита стало ознакомление с научно-исследовательскими возможностями инфраструктуры ШАО, а также обсуждение перспективного научного сотрудничества.

Гостей приветствовал исполнительный директор обсерватории профессор Нариман Исмаилов. В рамках визита гостям музея ШАО была предоставлена подробная информация об экспонатах, их истории, в том числе, об общей инфраструктуре, туристическом потенциале обсерватории.

Затем гостей провели в здание 2-метрового телескопа обсерватории, обширную информацию о технических параметрах которого и о принципе работы и проводимых научно-исследовательских работах рассказал завотделом физики и магнетизма доктор астрономических наук Джанмамед Рустамов.

Согласно программе поездки, после экскурсии была организована встреча с научными работниками в административном здании обсерватории. Нариман Исмаилов поприветствовал участников мероприятия и представил гостям команду. Прежде всего, ученый рассказал об истории Шамахинской астрофизической обсерватории, известных ученых-астрофизиков, исследованиях, проводимых в этой области в последние годы в нашей стране, а также подчеркнул важность установления международных связей, затронув направления возможного научного сотрудничества с ALMA.

Дэвид Реболledo, в свою очередь, рассказал об инфраструктуре представляемой им обсерватории, научных исследованиях и масштабных международных проектах, в которых они участвуют. В ходе выступления ученый также не исключил возможности сотрудничества и перспективы обмена опытом по подготовке кадров.

В конце выступления состоялась дискуссия по различным направлениям.

SCIENCE

Newspaper of the Presidium of the Azerbaijan National Academy of Sciences

Academician Isa Habibbeyli met with the students of Azerbaijan State Academy of Fine Arts

16 students in their second academic year studying interior design at the Department of Design of the Azerbaijan State Academy of Fine Arts visited the Presidium building of ANAS to have educational and creative practical training on the theme "Development of sketches on the interior of the building of 'Ismailiyya Pala.ce'".

At first, the students got acquainted with the exhibition of paintings of the members of ANAS organized within the conference themed "Role of National Leader Heydar Aliyev in the Improvement of the Environment in Azerbaijan" to be held in the Presidium of ANAS.

Afterward, the guests met with the academician Isa Habibbeyli, President of ANAS. The Academician gave comprehensive information on the interior and design of Ismailiyya Palace, currently functioning as the Presidium of ANAS. He also underlined that the scientists and specialists of ANAS besides their scientific activities are also engaged in fine art and painting and the exhibitions dedicated to National Leader Heydar Aliyev, Academician Zarifa Aliyeva, President Ilham Aliyev, Karabakh, Shusha, "Year of Nizami Ganjavi" and in general to 27 themes have been organized in ANAS till today. He underscored that the competition on the new logotype of ANAS has recently been completed and presented to the public.

Isa Habibbeyli wished the students new creative achievements. In the end photos were taken as a remembrance of the day.

Khazar Zeynalov, PhD in art studies, deputy director on scientific works of the Institute of Architecture and Art of ANAS, Agahuseyn Shukurov, PhD in Philology, head of Public Relations, Press and Information Department of the Presidium Administration of ANAS, Arzu Mammadkhanli, PhD in Philology, scientific secretary of Department of Humanitarian Sciences, Afrasiyab Mammadov docent of Design Department of Azerbaijan State Academy of Fine Arts and Emilia Yanakiyeva, teacher of the same Department participated at the meeting.

Then, the guests visited the Institute of Manuscripts named after Muhammad Fuzuli and Huseyn Javid's House Museum. They got detailed information on the interior and design of the building.

ANAS hosted the 100th jubilee of an esteemed figure Ata Tarzibashi

The international scientific conference titled "Iraqi-Turkmen Folklore and Literature", devoted to the 100th jubilee of Ata Tarzibashi, an outstanding researcher, kicked off in the Central Scientific Library on May 22, with the joint organization of the Institute of Literature of ANAS named after Nizami Ganjavi, Institute of Folklore and Cultural Association of Kirkuk.

At first, the guests got acquainted with the exhibition dedicated to the Iraqi-Turkmen literature, life and path of prominent scientific researcher Ata Tarzibashi and listened to Azerbaijan and Kirkuk national music.

Delivering an opening speech academician Isa Habibbeyli, President of ANAS, spoke about the literary relations of Iraqi-Turkmen and Azerbaijan and touched upon the common national and moral values and ancient historical roots between the two countries.

Academician Isa Habibbeyli said that National Leader Heydar Aliyev had exceptional contributions to the development of Kirkuk-Azerbaijan relations. He highly assessed the events held in Iraq in 1994, due to the state support, at the initiative of the National Leader regarding the celebration of 500th anniversary of genius Azerbaijan poet Muhammad Fuzuli. He said that this was a practical expression of the attention of National Leader Heydar Aliyev to the development of Iraqi-Kirkuk-Azerbaijan relations and the work of Fuzuli at the state level.

The Academician underlined that now President Ilham Aliyev pays great attention and supports the development of Azerbaijan-Iraqi-Kirkuk relations. He added that Azerbaijan-Kirkuk relations reached a new stage within Azerbaijan-Iraq relations.

The Academician said that the 530th anniversary of Muhammad Fuzuli was solemnly celebrated in ANAS this year according to the order of the President of Azerbaijan on "Celebration of the 530th anniversary of the great Azerbaijani poet and thinker Muhammad Fuzuli" signed on January 25, 2024. The Academician emphasized that the participation of the researchers from Iraq and Kirkuk in that event is clear proof of the transformation of relations into scientific cooperation.

The Academician underlined that the celebration of the 100th

jubilee of Ata Tarzibashi, an esteemed scientist, great folklorist, a specialist in literature, a public figure who played an important role in the national self-consciousness and self-assertiveness of Iraqi-Turkmen, in Baku, is a new stage in the development of Azerbaijan-Kirkuk relations. The president of ANAS mentioned that the conference gathered together 100 people from Kirkuk and this was unforgettable event. He reminded that 128 scientific and cultural figures visited Bagdad from Azerbaijan during the celebration of the 500th anniversary of Muhammad Fuzuli by the support of National Leader in 1994.

The academician Isa Habibbeyli said that Ata Tarzibashi who was a spiritual father of Kirkuk Turks was mainly known for his research in literature and folklore, and his services to preserve and study the national heritage of the nation. He devoted his entire life to scientific and cultural growth and national-spiritual development of Iraqi-Turkmen.

Speaking about the research of Ata Tarzibashi on the work of brilliant poet Muhammad Fuzuli, the academician underlined that his works are trusted and precious sources for widely studying Fuzuli's life and for Azerbaijan folklore and as well as play a role as a guide for our literature.

Today Azerbaijani scientists, studying again the precious works of Muhammad Fuzuli, turn to the books and materials of great researcher Ata Tarzibashi. The President of ANAS also gave information about the works of the Coordinating Council for Iraqi-Turkmen Studies.

He said that the "Elm" publishing house of ANAS released a book devoted to Ata Tarzibashi regarding the 100th anniversary of the great scientist and added that the publication will contribute to highly developing literary relations of Azerbaijan-Kirkuk. The academician underlined that a special edition of the "Dede Korkut" scientific-literary collection, dedi-

cated to 100th anniversary of Ata Tarzibashi, was published by the decision of the Scientific Council of the Institute of Folklore of ANAS.

The President of ANAS highlighted that the solemn celebration of the jubilee of great researcher Ata Tarzibashi in Azerbaijan will be an important historical event and contribute to our solidarity. Then, the academician presented books to the Kirkuk scientists dedicated to Muhammad Fuzuli.

A well-known Kirkuk poet, researcher-writer, and head of the Cultural Association of Kirkuk Dr. Shamsaddin Kuzachi delivered a speech at the meeting touching upon the great importance of the development of mutual scientific literary relations. He spoke about the significant role of Ata Tarzibashi in the development of Turkic folklore and literature.

Professor Gazanfar Pashayev, senior research associate at the Institute of Literature named after Nizami Ganjavi, deputy chairman of the Coordinating Council for Iraqi-Turkmen Studies spoke about the creative contributions and achievements of Ata Tarzibashi, a great literary historian, a scientist in studying Fuzuli, his acquaintance with Ata Tarzibashi and touched upon his works in the field of linguistics.

Academician Mukhtar Kazimoglu-Imanov, director of the Institute of Folklore of ANAS spoke about the research of Ata Tarzibashi on the path of Muhammad Fuzuli and mentioned that well-known scientist Ata Tarzibashi was the most experienced researcher of Kirkuk folklore and due to his long-term activity he could establish Kirkuk folklore studies school.

At the end of the meeting Dr. Shamsaddin Kuzachi, Professor Gazanfar Pashayev, Editor Nejat Kevseroglu, Professor Omar Turkmenoglu made reports regarding Ata Tarzibashi's research, ideas, creativity and life, thinking, solutions and contributions.

Редакционная коллегия:

Иса Габиббейли, Ариф Гашимов, Дильгам Тагиев,
Ибрагим Гулиев, Наргиз Пашаева, Расим Алигулиев, Тофик Нагиев,
Ирада Гусейнова, Говхар Бахшалиева, Джамиль Алиев,
Исмаил Гаджиев, Фуад Алиев

Главный редактор: Агагусейн Шукюров

Адрес: Баку, AZ 1001,
ул.Истиглалийат, 30, Президиум НАНА
e-mail: elm.nauka.gazet@gmail.com

Мнение авторов может не совпадать с мнением редакции.

Тираж: 2000